

**ת"פ 28095/04 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז דרום ואח'... נגד
פלוני, יצחק דרי, חברת כד - גל יזום והשקעות, יהיאל ابو - נדון, חברת
אבו יהיאל לבניין ואח'...**

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 17-04-2017 מדינת ישראל נ' כי ואח'
28113-04-17

לפני כבוד השופט דניאל בן טולילה

המאשימה: מדינת ישראל - פרקליטות מחוז דרום
ע"י ב"כ עו"ד שלום שיפר

נגד

הנאשמים:

1. פלוני
ע"י ב"כ עו"ד רונן טל ועו"ד רוד אברהם
2. יצחק דרי
3. חברת כד - גל יזום והשקעות
ע"י ב"כ עו"ד אלכס רון שפירא
4. יהיאל ابو - נדון
5. חברת ابو יהיאל לבניין - נמחקה
ע"י ב"כ עו"ד דוד גולן ועו"ד רוזנבלום
6. זינה בת יוסף כהן - נדוןנה
7. חברת "קדמת עדן" - נמחקה
ע"י ב"כ עו"ד פינקלשטיין
8. הרצל בן אשר שמריז - נדון
9. חברת שומרץ לבניין ופיתוח - נמחקה
ע"י ב"כ עו"ד שרון ועקבני
10. יצחק בן משה חדד - נדון
11. חברת יחיד הבונים, ניהול ואחזקות - נמחקה
ע"י בא כהו עו"ד יעל גרוסמן, עו"ד אילן שאדי

גזר דין

(נאשמים 1-3)

עמוד 1

הנאשמים 1-3 הורשו לאחר שמייעת ראיות בשורה של עבירות שוד והפרת אמונים. נאשם 2 הורשע בנוספּ בעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון" ופקודת מס הכנסה [נוסח חדש]).

כתב האישום שבעובדתו הורשו הנאשמים עניינו פרשות שחיתות בעיר אשדוד שתחילהן בשנת ה-2000 וסופּ בשנת 2011. נסיבות ביצוע העבירות פורטו באריכות בהכרעת הדין מיום 24.2.22. משכך, ועל מנת שלא להאריך יתר על המידה, פרטיאו האישומים, קביעותו העובדתיות, כמו גם המשפטיות של בית המשפט יפורטו בגזר הדין בתמצית בלבד.

במסגרת האישום הראשון, נקבע על ידי בית המשפט כי נאשם 1 ונאשם 4 סיכמו ביניהם במהלך שנת 2004 כי הנאשם 1 יdag לשנות את ייעוד הקרן בגוש 2463, חלקות 10, 28, מ"ב בית החלמה לילודות" למגורים וזאת בתמורה לכך שלאחר שתתקבל המלצה הוועדה המקומית לשינוי ייעוד, תינתן לנאשם 1 אופציה לרכישת הקרן תמורת סכום של 2.1 מיליון ל"נ. נקבע כי הסך של 2.1 מיליון ל"נ שהוצע לנאשם 1 כ"אופציה", נמור משמעותית משווי המגרש לאחר שינוי הייעוד למגורים. שווי המתת הווער על ידי בית המשפט (בഹרכה זהירה) כזהה הנע בין מאות אלפי שקלים ועד לסכום של למעלה מיליון ל"נ (ראה סעיפים 245-239 להכרעת הדין).

נקבע כי נאשם 1 פעל לשינוי הייעוד מבלי לידע וכי חובתו את הגורמים השונים בדבר האינטראס האישי שיש לו בעסקה; תוך יצירת מצג שווה כלפי הוועדה ולפיה אדם אחר בשם צבי שידלובסקי הוא זה שפועל כרכוש הקרן; במערכות הישראל והעקבפה של נאשם 1; בניגוד לעמדת חלק מאנשי המקצוע וחבריו וועדה; תוך סטייה מן השורה. בסופם של דברים לא עלה בידי נאשם 1 לגזור לכיסו את המתת שביקש לעצמו, וזאת לאור כך שלאחר שינוי הייעוד, כשבידו קרן מושבתת, הנאשם 4 מכר אותה ליצחק אטיאס בניגוד לsicום עם נאשם 1.

בשל המפורט, הורשע הנאשם 1 בעבירה של לקיחת שוד לפי סעיף 290(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק").

באישור השני, נקבע על ידי בית המשפט כי חרף ניגוד העניינים בו היה מצוי נאשם 1 בשל המפורט באישום הראשון, הוא המשיך לדון בבקשתו של נאשם 4 שהובאו לדין בוועדה המקומית, מבלי לדוח על היותו בניגוד עניינים ובבל שפועל לנטרלו. עוד נקבע כי הנאשם 1 שוחח עם מספר מעורבים הקשורים למכירת הקרן (באישור הראשון) וציין בפניהם כי בשל התנהלותו של נאשם 4 שמכר את הקרן המושבתת לאדם אחר, הוא DAG למונע את קידומן של שלוש תכניות אותן ניסה הנאשם 4 לקדם בוועדה המקומית.

בגין מעשים אלו הורשע הנאשם 1 בעבירה של הפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק.

במסגרת האישור השלישי, נקבע כי במועד שאינו ידוע במדויק ולפני 29.6.05, קיבל הנאשם 1 שוד בסך 80,000 ל"נ עבור קידום פרויקט "מגדל נוף". עוד נקבע כי נאשם 1 היה מעורב בקידום הפרויקט על ידיvr שנותן "יעוז" לא פורמלי" ליזמים. נאשם 1 השתתף בישיבות ועדת המשנה מיום 16.4.08 ו- 23.7.08 בהן אישרה ליזם תוספת של 6 יחידות דיר על פני שלוש קומות (תוספת פנטהאוזים לפרויקט) מבלי לדוח ליש"ר על הכספיים שקיבל מהיזם וחרף היותו מצוי בניגוד עניינים. הדיון מיום 23.7.08 נעשה בניגוד לדעתו של יושב ראש הוועדה שלא ראה מקום לאפשר הליך של "דין נספ". נאשם 1 תמן בתוספת יחידות הדיר בניגוד לדעתו של יושב ראש הוועדה, ראש העיר צבי צילקר ז"ל ובטרם הוסרו כל ההתנגדויות.

בגין מעשים אלו הורשע הנאשם 3 בעבירה של לקיחת שוד לפי סעיף 290(א) לחוק.

באישור הרביעי נקבע כי בתחילת שנות ה-2000 נערך הסכם בין נאשם 2 לבין זיהה כהן (נאשםת 6) לפיו נאשם 2 יקדם פרויקטים שונים של זיהה כהן ובכללם פרויקט "מבוא אשדוד" וזה עבור תמורת התלויה בהצלחת נאשם 2 (להלן: "הסכם"). עוד נקבע כי התמורה אותה קיבל נאשם 2 בגין קידום הפרויקט הייתה אופציה לרכישת מחלקה של

זיהו כהן בפרויקט במחרע עלות (להלן: "האופציה"). הנאשם 2 היה מעורב בפרויקט בדרכים שונות וזאת כאשר בכל העת הוא מכחן חבר מועצה, ובחלקה של התקופה (עד לסוף שנת 2005) גם כחבר בוועדת המשנה. הנאשם 2 שילם לנאשם 1 בחודש פברואר 2016 סכום של 107,180 ₪ בגין טיפולו בקבלת אישור מנהל מקרקעי ישראל לפרויקט "מבוא אשדוד". אף שכך נאשם 1 ניהל מטעם עיריית אשדוד משא ומתן מול חברת "מבוא אשדוד" בהיותו מצוי בניגוד עניינים הנובע מהתשולם שקיבל מנאשם 2.

במסגרת ההסכם, נאשם 2 קיבל מזיהו כהן מתת בסך של 46,893 ₪ לשימושו אותו בזמן הלואאה לחבר המועצה שלמה אלבז. בנוסף, קיבל הנאשם מזיהו כהן סך של 1.5 מיליון ₪. נקבע כי בינגוד לטענה לפיה מדובר בהלוואה, סכום זה, הורכב בחלקו האחד מחלוקת של שכר הגיעו לנאשם 2 עבור קידום פרויקט "בית שימוש" ובחלקו الآخر, מתת פסולה בגין יתרור של נאשם 2 על האופציה שניתנה לו (אופציה שביסודהמושחת וניתנה לו בקשר לתפקידו הציבורי). הוכח בפני בית המשפט כי הנאשם 2 קיבל מנאשם 1 אינפורמציה לגבי המשא ומתן שהתנהל בין העירייה לבין השותפים השונים בחברת "מבוא אשדוד" ובתוך כך ניסה להשפיע על תוכאותיו. הנאשם 2 לא כלל בספרי הנהלת החשבונות את הסכום של 1.5 מיליון ₪ כהנחה, ערבות בין כספים לשודד, ביצע בכספי השודד, אלו המהווים רכוש אסור שורת פעולות בהיקף כולל של 1.45 מיליון ₪.

בגין מעשים אלו הנאשם 2 הורשע בעבירה של ליקחת שוד לפי סעיף 290(א) לחוק העונשין, איסור הלבנת הון לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, פעללה ברכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, וניהול ספרי חשבונות כזובים לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסת התשל"ג-1963. הנאשם 1 הורשע בעבירה של הפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק.

באישום החמישי נקבע כי נאשם 2 פנה ליוזמים, יואל ישראל, גלעד פרימק ושמعون גוזלן לאחר שזכו במכרז לבניה רוויה ברובע טז', בהיותו חבר מועצה, והציג להם שיפעל לאשר תוספות ייחidot דיר וקידום הפרויקט בתמורה לסקומי כסף שונים. הסיכון בין הצדדים נעשה תחילת בעל פה ובהמשך נחתמו הסכמים נפרדים מול כל אחד מהיזמים. הנאשם 2 קיבל במצטבר שלושת היוזמים שודד בסך של כ - 2.35 מיליון ₪.

הנאשם 2 השתתף בישיבת וועדת המשנה מיום 21.12.05, וביחד עם נאשם 1 תמן בהצעה שהקלה עם היוזמים לפיה היוזמים יכולים לקוז ייחidot דיר מכל מאגר מוכר (ולא רק מ"הרובע המיחיד") או תמורת ערבות בנקייה בסך של 16,000 דולר. הצעה זו התקבלה בינגוד לעמודת מהנדס העיר. העARBOTOT המוצעת הייתה נמוכה משמעותית משוויה של ייחידת דיר מג'ר מוכר באותה עת.

בהתאם לבקשתו של נאשם 2, חלק מהמתת, על סך 453,000 ₪ שולם על ידי חברת "אחים ישראל" (בשים של חברת "פרימק") לנאשם 2 באמצעות חשבונית של נאשם 7 בתיאום עם נאשם 6. כספים אלו הועברו בדרך שנייה ידועה לנאשם 2. בהמשך להמלצת הוועדה המקומית להגדיל את זכויות הבניה, ביום 30.10.06 אישרה הוועדה המחויזת הפקדת תכנית לתוספת של 118 ייחidot דיר ברובע טז'.

עוד נקבע כי נוסף להגדלת מספר ייחidot הדיר הנאשם פעל עבור היוזם שמעון גוזלן בדרכים שונות, לרבות מול גורמי רישי עירייה והכל בהיותו מצוי בינגוד עניינים ומבל' לדוחה לאייש על כך. נאשם 2 כלל את כספי השודד בספרי הנהלת החשבונות של נאשם 3 תוך הצגת מצג שווה כי מדובר בפעולות לגיטימית. הנאשם 2 ביצע פעולות שונות בכספי השודד שהם בבחינת רכוש אסור ונמנע מלכלול את הסך של 453,000 ₪ בספרי החשבונות של הנאשם 3.

בגין מעשים אלו הורשע הנאשם 2 בעבירות של ליקחת שוד לפי סעיף 290(א) לחוק העונשין, הלבנת הון לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, פעללה ברכוש אסור לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון וניהול ספרי חשבונות כזובים לפי

סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה.

במסגרת האישום השישי וביחס למגרש 136 נקבע כי נאשם 1 סיכם עם הרצל חכמוב ז"ל, קלוד נחמייס ויצחק חדד כי בתמורה לקבלת 160,000 ש"ח הוא יdag לקידום זכויות הבניה בקרקע אותה מכר הרצל חכמוב ז"ל לחברת "יחד הבונים" בעלות קלוד וחדד.

במה שלאמר, ועדת המשנה הৎנשה ביום 20.7.05 ואישרה בוגדור למדיניות סדרה ועקבית שהוחלה באותו עת, הגדלת זכויות הבניה ב-74 יחידות דיר אף שבקרקע כבר נבנו 368 יחידות דיר בהתאם לtab"ע המקורי.

נקבע כי לנאשם 1 הייתה מעורבות בהקללה נוספת שניתנה ליזמים כך שתוספת היחידות הדיר נעשתה על דרך של השבחה ולא באמצעות הבאת יחידות דיר ממاجر מוכר. בנוסף, נאשם 1 השתתף בישיבה מיום 9.7.08 ומתמך בבקשתו של קלוד נחמייס לתוספת 8 יחידות דיר, אף היא בדרך של השבחה.

באשר לפROYKT "TOWERS K" נקבע כי נאשם 2 קיבל נחמייס שוחד בסך 144,000 ש"ח בתמורה לקידום הפROYKT. בית המשפט דחה את טענתו של נאשם 2 לפיה סוכם זה הנהן חלק מהחזר הריבית לה הוא זכאי בגין הלואאה שהעמיד לחברת "יחד הבונים". שני הנאים השתתפו בישיבות הקשורות לפROYKTים בהן מעורבות חברות בעלות קלוד נחמייס ויצחק חדד היו מזויים בוגדור לנגד עיניהם.

בגין מעשים אלו כל אחד מהנאומים 1 ו-2 הורשו בעבירות של ליקחת שוחד בהתאם להוראת סעיף 290(א) לחוק והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק.

במסגרת האישום השביעי נקבע כי הנאשם 2 העמיד עצמו במצב של ניגוד עניינים על ידי מתן הלואאה לחברת "יחד הבונים" בהיותו חבר ויושב ראש מועצת שיכול להטיב את מצבה. בגין מעשים אלו הנאשם 2 הורשע בעבירה של הפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק.

במסגרת האישום השמיני נקבע כי עובר ליום 9.11.10 נאשם 2 סיכמו ביניהם כי נאשם 2 יdag לקידום פרויקט "שומרז סיטי" ובתמורה נאשמה 9 תעסיק את חתנו של הנאשם 2 כדראיל הפROYKT. בנוסף, בתו של נאשם 2 אביבית ובנו לירן קיבלו הנחה בעת רכישת דירות מגורים בפרויקט.

נקבע כי נאשם 2 ביקש מנאשם 1 את עזרתו בקידום הפROYKT. בדין שנערך ביום 9.11.10 בוועדת המשנה בהשתתפותו של זהבי שיצג את הנאשמת 9 הוחלט, בתמיכת הנאשם 1, לדחות את התנגדויות הדיירים ולקיים את בקשת שומרז. בשנת 2011 רכשו אלירן זהבי דירות מנאשמת 9 כאשר הנאשם 2 סיכם על מחاري הדירות עם נאשם 8 עוד טרם החלה מכירת הדירות. בגין מעשים אלו הורשע הנאשם 2 בעבירה של ליקחת שוחד בהתאם להוראת סעיף 290(א) לחוק.

טייעוני התביעה לעונש:

המאשימה, בטיעוניה לעונש הפתינה לערכיהם המוגנים בהם פגעו הנאים במעשייהם, בכללם הבטחת פעילות המנהל התקין; ניקיון כפיהם של משרתי הציבור; שמירה על אמון הציבור במערכות המנהל הציבורי; פגעה בעיקרון השוויון(ביחס לעבירות המס); שמירה על תקינותה ונקיוניה של המערכת הפיננסית (ביחס לעבירות הלבנתה זו). המאשימה בבקשתו לקבע מתחם עונש נפרד לכל אישום בעבירת השוחד ומתחם כולל ביחס לעבירות של הפרת האמונים ובעירת המס של נאשם 2.

אשר לנسبות ביצוע העבירות על ידי נאשם 1 וביחס לאישום ראשון נאשם 1 בית המשפט התבקש לתת הדעת לተננו ולתחכם בכללם חתימה על הסכם אופציה שנועד להעניק כסות חוקית לשוחד; לדאגה שנציג מטעם נאשם 1 יופיע

בפני הוועדה; לקידום הפרויקט במהלך; להטבה הכספיית בדמות הוצאה שומה חלף רכישת יחידות אויר, ליותרות של הנאשם מול הנאשם, לכך שהחלטות הוועדה המיטיבות עמו התקבלו בוגוד לעמדת הגורמים המקצועים; להשתתפותו בפועל בחילוק מהישיבות; לשווי המתת שנע בין מאות אלפי ₪ ועד למילה מיליון ₪; לסתיה הבולטת מן השורה; לגרעה מהקופה הציבורית בסכום של 300,000 דולר שנחכים לקבול; לכך שלאחר ביטול ההסכם הפר נאשם 1 למתוך פרויקט בעודו מכahn כסגן ראש עיר.

לגביו האישום שני הוטעם כי אמם התכוון אינם רב, יחד עם זאת, הנאשם 1 השתתף בישיבות חרף ניגוד העניינים החריף בו היה מצוי וכן הגיע באמון הציבור באמירות שהובילו, גם אם לא מישאותן בפועל. **לגביו האישום שלישי** פורט חלקו המרכזי של הנאשם שקידם והובילו לאחר הוספת יחידות דירות בתמורה לשוחד שקיבלו. הנאשם 1 הוציא חשבונות שנوعה לתת כסות חוקית למשעו; הנאשם הצליח להעביר החלטות בוועדה בגין עמדת ראש העיר תוך סטייה מן השורה; הנאשם השתתף בוועדות חרף ניגוד העניינים בו הוא מצוי. **באישום רביעי:** הנאשם 1 מסיע לנאשם 2 באמצעות מסירת מידע אליו נחשף מתוקף תפקידו הציבורי כסגן ראש עיר וכן טיפול מטעם העירייה בפרויקט בו יש לו ניגוד עניינים מבוהק. **באישום חמישי:** לכך שלUberות קדם תכנון רב כמו גם נזק הרוב שנגרם לציבור. הנאשם סייע ליזמים להשbie את הקרקע ששימשה לאחסון על ידי הגדלת מספר יחידות הדירות, בהפחיתה בתשלומי היטל ההשבחה ובהמשך סייע בקבלת תוספת לתוספת והכל תוך סטייה מן השורה; השוחד התקבל משני יזמים שונים. העברות נפרשו על פני שנים.

אשר לנسبות ביצוע העברות על ידי נאשם 2 וביחס לאישום רביעי נטען כי הנאשם 2 היה בבחינת "עובד" של נאשם 6 במשך שנים; הסכם המחייב הזכאות שנערך ביןיהם נועד ליצור כסות חוקית לשוחד תוך ערבות המתת עם כספים לגיטימיים; הנאשם 2 קידם את הפרויקט שהוא לו אינטראס אישי בו; העברות השתרכו על פני תקופה של 10 שנים. נטען כי לזכותו של הנאשם תזקף העובדה כי לא הוכחה מהי התמורה הקונקרטית וכן שלא ידוע מהו היקף השוחד מתוך המיליאון וחצי ₪.

באישום חמישי: הנאשם 2 היה שפנה לכל היזמים בפרויקט והציג להם להגדיל את הזכויות; הנאשם דאג להקטנת היטל ההשבחה ולזרז הפרויקט; הנאשם ערך ליזמים סיורי ראווה בעירייה; נחתמו הסכמים והוצעו חשבונות ואף במקרה אחד השוחד מעבר דרך נאשמת 6. הנאשם 2 קיבל מ- 4 יזמים שונים תמורה של 2.3 מיליון ₪; הנאשם השמייט הכנסה בסכום של 453,055 ₪ ולבין הוו. **באישום שישי:** מעשיו של הנאשם פגעו בתפקוד הוועדה, בטוהר המידות ובאמון הציבור. **באישום שביעי:** הנאשם 2 היה מצוי בגין עניינים חריף שנמשך זמן רב בזיקה ל- 2 מהיזמים הגדולים בעיר ומכאן, הפגיעה המוגברת באמון הציבור. **באישום שמיני:** לעבירה קדם תכנון דקדקני שככל את החלטת האדריכל בחתו של הנאשם בתמורה לקידום הפרויקט; פניה לנאשם 1 וחבר מועצה נוספת שיסיעו לו בתוכנותו.

בשל כל אלה, ולאור הפסיקה שהוצגה מטעמה, סבורה המאמינה שמתחם העונש הולם **באישום הראשון** (נאשם 1) מן הראי שהיה בין 4 ל- 6 שנים מאסר, לצד קנס בסכום של 300,000-200,000 ש"ח; **באישום השלישי** (נאשם 1) המתחם הוא בין 45-30 חודשים מאסר בפועל וקנס בין חצי מיליון ₪. **באישום הרביעי** (נאשם 2) המתחם של 24-36 חודשים מאסר בפועל וקנס בין חצי מיליון ₪. **באישום החמישי** (נאשם 2) המתחם של 7-9 שנים מאסר וקנס של 2-3 מיליון ₪. **באישום השישי** (נאשם 1) מתחם של בין 5-6 שנים מאסר בפועל וקנס פי-3 מסכום של 226,000. **באישום השmini** (נאשם 2) מתחם של בין 18-30 חודשים מאסר בפועל וקנס של 100,000-50,000 ₪. **אלף ₪.**

בגין **מכלול עבירות הפרת האמונים** ביחס לנאשם 1 מתחם העונש הולם המבוקש הוא בין 24-12 חודשים מאסר בפועל וביחס לנאשם 2 בית המשפט התבקש לקבוע מתחם של 10-20 חודשים מאסר בפועל לצד השתת **קנס**. **בגין עבירות המשם** סבורה המאמינה כי מתחם העונש הולם מן הראי שהיה בין 18-30 חודשים בפועל וקנס בין 200,000-100,000 ₪.

בגדרי המתחמים פורט הצורך בהרעת הרבים והגנה על שלום הציבור. נטען כי שיקולי הרתעת הרבים מקבלים משנה תוקף, בשים לב לכך שעבירות מעין אלה מבוצעות לרוב על ידי נאים רצינאיים. המדובר בעבירות קשה לגילוי המשפיעות על סדרי השלטון ואמון הציבור בעובדי הציבור. להעדר עבר פלילי אין לייחס משקל רב שעה שמדובר בעבירות צווארון לבן שכן על פי רוב אלו מבוצעות על ידי אנשים נורמטיביים שאלםלא כן, לא יכולו לכהן בתפקיד ציבור; הנאים לא נטלו אחריות על מעשיהם; ביחס לחולוף הזמן הרי שמדובר בתפקיד מורכב ועצום בהיקפו (150 קרגלים) שהצריך השלמות חקירה ועריכת שימושים. אף שכך המדינה עמדה בהנחות היועם"ש לממשלה והמשפט עצמו הסתים בפרק זמן סביר. חלק ניכר מהזמן שחלף נובע מהתקופה הארכואה בה בוצעו העבירות דבר המהווה נסיבה לחומרא. לפחות, בית משפט התבקש להתייחס לגילו של הנאשם 2 ולמצבו הרפואי של הנאשם 1.

לאור האמור, עטרה המאשימה להטיל על הנאים עונש כולל (תווך חפיפה בין המתחמים) אך שבוסף של דברים יושת על כל אחד מהנאים מסר בפועל לתקופה של 9 שנים. עוד בבקשתה המאשימה להשיט על הנאשם 1 קנס בסכום של מיליון ל"נ; על הנאשם 2 בסכום של 3 מיליון ל"נ שיועבר לקרן החילוט; אשר לנائמת 3, בשים לב לכך שמדובר בחברה שאינה פעילה, בבקשתה המאשימה להשיט קנס סמלי בלבד. בנוסף, בבקשתה המאשימה להשיט על הנאים מסר על תנאי, לקבוע כי נפל במעשיהם קללו, לפסול אותם לכהן כחברי ועדה לתכנון ובניה.

טייעוני הנאשם 1 לעניין העונש:

ב"כ הנאשם 1 הפנה בפתח טיעונו לבע"תיות ב"נראות הציבורית" בדרך סיוםו של תיק זה כאשר היזמים "המיליארדים והמיליארדרים" קווים את חרומות ויצאים בענישה כלכלית בלבד בעוד שני הנאים צפויים לתקופת מסר ארוכה. נטען כי אף שמדובר ב"מגה תיק" משך ניהול החקירה, הזמן שנדרש להגשותו של כתוב האישום בהצדיף לזמן ניהול התיק, מובילים לכך שגםם 1 נותן את הדין על מעשים שנעשו לפני כמעט שני עשורים. פורט כי במקרים גדולים ומורכבים יותר בהם נעשו חיקורי דין וגיטסו עדי מדינה ההליכים הגיעו לכל סיום בתקופה קצרה יותר. הודגש כי הימשכות ההליכים אינה רוכחת לפתחו של הנאשם 1 אשר התיציב לכל החקירה, ענה לשאלות, ניהל את השימוש בחರיצות ובעניינות, הסידיר את הייצוג במהרה ולמעט דחיה של מספר ימים (שהיתה נעוצה במצבו הרפואי) נמנע מהגשת בקשות לביטול או דחיתת דין. הנאשם 1 עבר וועבר עינוי דין, תקופה ממושכת שבה חייו תלויים על בלימה, הוא אינו עובד ואין יכול לתוכנן תכניות לעתיד.

נטען כי הנאשם 1 כפר במיוחס לו, אולם ניהל את ההליך באופן יעיל תוך ויתור על שמיית עדותם של מרבית השוטרים. הנאשם עודנו כופר בכך שקיבל כספי שוחד, אולם במרקח הזמן מבין את הבע"תיות הנוגעת לניגוד העניינים בו היה מצוי. הנאשם הצדיק מעשיו בכך שבעת הרלוונטיות פעל ממניינים כשלסברתו יכול היה להפריד בין ה-"איש" ל-"ציבור". התקין לחוק התקנון והבניה בכל הקשור לפעולה במצב של ניגוד עניינים, "לא תוקן בחלל ריק" והורטו, ככל הנראה, נעוצה בכך שהנורמות שהיו קיימות באותה עת, לא היו ברורות דיין. הנאשם אוחז בתפיסה עולם לפיה יש לקדם בניה בכל מקום בארץ וכמה שיותר. תפיסה זו לא גובשה בדיעד על מנת להצדיק את המעשים אלא כחלק מאמונתו הפנימית, חלקה דתית, לדבר בשבחה של הארץ.

בהתאם לבחן ה"קשר ההדוק" יש לקבוע מתחם אחד בנייתו מכלול מעשיו של הנאשם. חלוקת המעשים לאירועים נפרדים תוביל להצטברות טכנית ומלאכוטית תוך טשטוש התמונה השלמה בכללותה. לחילופין, וככל שיקבעו מתחמים נפרדים, מボוקש שבית המשפט יעשה שימוש בהוראת סעיף 40ג לחוק העונשין ויקבע עונש כולל לכל האירועים.

הוטעם כי מלכתחילה סכומי השוחד שנאים 1 קיבל בסך 240,000 ל"נ, "לא היו על הצד הגבוה", הנאשם לא התעשר מסכומים אלה, בפרט כאשר הוא לא עבד באותו השנים ובהעדר מקור פרנסה אחר הכספי שמש עבورو דמי מחיה. ביחס ל"בית הלחמה לילדיות" המתת לא מומש. בהשוואה לתיקים אחרים ואף בהשוואה לסכומי השוחד בתיק זה, אין

המדובר בסכום גבוה במיוחד. אין מדובר בשוחד מתמישך או צזה שניית בהפקדות חדשות.

נטען כי מתחם העונש הראי בגין מכול העבירות תחתיתו שנתיים ותקרטו 4 שנים כאשר יש למקום העונש תחתיתו ואף לחזור ממנו מטה. המדווח בנאשם נעדר עבר פלילי, הנתרמן כיום על ידי בנותיו. הנאשם 1 כיום אדם "כבוי ומושפל" שאינו עובד וכל היום לומד תורה. הנאשם 1 הוא רב ולא למד מכך כמעט כמעט תמיד הוראה במסגרת הסמכתו כרב. הנאשם התחתן בגיל צער ומאיל 26-29 ניהל רשות של מוסדות דת במרכז הארץ. בגיל 33 אריה דרעי מינה אותו כמנכ"ל רשות החינוך "אל המעיין", תפקיד אותו מלא במשך 3 וחצי שנים שאז נכנס לפוליטיקה. לנאם 6 ילדים.

מצבו הרפואי של הנאשם 1 אינו מיטבי. תוך כדי ניהול ההליך הוא עבר אירופ מוחי שהותיר את חותמו, בין היתר על יכולת הדיבור שלו. הדבר ניכר לעין ולאוזן ובולט גם על ידי השוואת התנהגותו כפי שהיא מתועדת במהלך חקירותיו לפני כהארה להיום. הנאשם מתעיף מהר וכוחותיו אינם מאפשרים לו ל"גמר את היום". הנאשם חי את ההליך במשך כעשור כשהוא מלאה בפרנסומים בכל הקשור, לצד הוקעה ציבורית והוקעה מצד חלקו ממכו. הנאשם נפגע כלכלית וכמכול הוא מורתע מפני ביצועו של עבירות דומות.

מטעמו של הנאשם 1 העידו מספר עדוי אופי: מר שמעון איפרגן, המכחן כרופא חשבונו של בית אבות באשדוד ע"ש "שאלן בן שמחון" העלה על נס את תרומותיו של הנאשם 1 למוסד. גבר חנית צור המשמש כ- 13 שנה בתפקיד ראש מנהל שירותים חברתיים באשדוד תיירה כיצד בسنة 2009 הנאשם שבאותה עת היה מלא מקום ראש העיר וממונה על הרזואה, קיבל אותה לעבודה וכיitz' זכתה למדוד ריבות מהנאשם. הגב' סימונה מורי המשמשת כמנכ"לית התאגיד העירוני באשדוד ל"מאנק בע"מ ווחסן קהילתית" תיירה כיצד בזכותו ותמיינתו של הנאשם 1 שמשים כיו"ר דירקטוריון התאגיד הפך להיות מצליח, הנוטן מענה למאות מטופלים ונזקקים.

נסוף לעדי האופי, הוגש לבית המשפט מכתב מאת אשתו של הנאשם 1 הגב' כ"ג. הגב' כ' תיירה במכתבה את המתה והחרדה שבו היא והנאשם שווים מאז החל ההליך המשפטי, את מצבם הכלכלי המורכב ועל כך שהם נתמכים בילדיהם ובמשפחה המורחבת. עוד פירטה בדבר מצבאה הרפואי, קשיי התפקיד שלה ועל כך שנאלצה לעזוב את עבודתה בעקבות מצבאה זה. למכתב צורפו מסמכים רפואיים, צילום תעודה נכה.

נאשם 1 בדבריו לעונש, הסביר כי גם הוא, ככל אדם, יכול לטעות, ואם טעה, הרי שגם טעות בשיקול דעת שלא צריך בגין העינוי בחומרה. הוא לא עבריין, ולא רואה את עצמו עבריין. הוא לא תיאר לעצמו כי מסלול חייו ישתנה מכך רקaza. הוא תמיד מזהר לא להיות חיב לאיש טעה שהתעורר בהחלפת השלטון (הכוונה לתמיינתו בבחירה המקומית בראש העיר ייחיאל לסרי ולא בראש העיר הקודם צבי צילקר ז"ל, ד.ב.ט). היום הוא לא היה עושה את הטעות זו. הוא סגור מזה 5 שנים בבית ולא מתריעו בשמחות ואירועים למעט תפילות. מצבו הכלכלי התדרדר. בעיטה של ההליך המשפטי נאסר עליו לעבוד בעבודה ציבורית ואילו ברגע הפרט רצוי להמתין לסיומו של ההליך. בעוד כך הוא לאה באירוע מוחי, הקורונה התפשטה וכל זה "זורק אותו לקנטים".

יחד עמו גרות בבית שתיים מבנותיו הרוקנות ואשתו שgam היא חולה. לדבריו, מאחורי הטיעונים המשפטיים והצדדים המלומדים עומדים אדים עם משפחה שיש לו רצון לחיות ועל כן הוא מבקש את רחמי בית המשפט.

טייעוני ב"כ הנאשם 2:

ב"כ הנאשם 2 החרה החזק אחר טיעונו של הנאשם 1 בכל הנוגע להימשכות ההליך כמו גם ביחס ל"מסר הציבורי" הנלמד מהאופן שבו התקיך מגע לכדי סיום. נטען כי היחידה החוקרת נמנעה מלברר חשדות הנוגעים לראש העיר צבי צילקר ז"ל ולעו"ד מור כהן שותפו של הנאשם 2 בחברת "CDC-GL". באשר לקביניטים לגבייהם נטען שהציגו שוחד, המאשימה הגיע עםם להסדרים מקלים. העובדה שאדם מבוגר בן 77 ישלח לכלא לשנים רבות בעוד האחרים יצאו פטורים כמעט ללא כלום פוגעת בתחושים הצדק.

נטען כי בכל פסקי הדין בהם נגזרו עונשים חמורים ועליהם הتبיעה משליפה את יבבה (כדוגמת אלו בעניינים של אהוד אולמרט, שלמה לחיани, פaina קירשנברגום ואח'), מדובר על נאשמים בכירים, חזקים, בעלי השפעה שניצלו את הכוח הרב שהיה בידם על מנת לקבל מטה פסולה. במקרה שלנו, המאשימה מבקשת למצות את הדיון דווקא עם הזוטרים.

נאשם 2 היה בכל העת הרלוונטי מעבר לשיא כוחו הפוליטי, פעיל בהtanדבות חבר מועצה וראה זאת כשליחות ציבורית. הנאשם אף לא היה מן הבכירים בעיריה ואין דומה השפעתו לו שאל ראש עיר, מהנדס עיר ואף לא של ראש וועדה. הנאשם 2 היה חבר מועצה בעל היכרות טוביה עם הנעשה בעיר שרוב זמנו הוקדש לחינוך.

אשר לשיקולי אחדות הענישה, נטען כי המאשימה בהગעתה להסדרים מקלים עם נתוני השודד גلتה דעתה כי אין מדובר באירועים המצדיקים השתת עונש של 9 שנים ואף לא מחצית מעונש זה. אשר לקנס, על רקע בקשת המדינה לחלט חצי מביתו של הנאשם אין לה שום משמעות פרקטית וממליא לא עלה בידי הנאשם לשולם.

בחינת המעשים מנתקודת מבטו של הנאשם 2 היא שהוא פרש מן העירייה, לסבירתו ובתיואם עם עו"ד, ראה במעשה חוקיים, פתח עסק ונקשר עם היוזמים באופן גלי עם פנקס חשבונות וחברה שנפתחה לשם כך במיחוד. נסיבות ביצוע העבירות צרכות להוביל לקביעתו של מתחם שתחתיתו שנתיים ותקרטו 4 שנים.

אשר למצבו הרפואי של הנאשם ובהסתמך גם על חוות הדעת של ד"ר איגור ברש וד"ר יונתן שמעוני נטען כי מדובר במי שהפרק לשבר כל "פשותו ממשעו". הנאשם שב עבר היה "חץ כתער" הוא היום אדם מבולבל ששוכח שמות של אנשים. הוטעם כי בכך חוות דעתו של שמעוני הוגשה בהסכם, גם המאשימה אינה חולקת על כך שהנאשם סובל מפגיעה בזיכרון וירידה בתפקודיו הקוגניטיביים. מדובר בנאשם בן 77, נעדר הרשותות קודמות. הנאשם "סבל מעיל ומעבר לכל דרישת הלימה". לנאשם 2 משפחה למופת, הוא פעל רבות עבור תושבי אשדוד, ובמעשיו העיד על היותו אדם ערCI, צרני, אדם טוב המועיל לחברה. שילובם של כל אלה מצדיק חריגה מטה מתחם העונש ההולם.

גם מטעמו של הנאשם 2 העידו מספר עדי אופי לעניין העונש. פרופסור יהודה חדד אחד ממקימי המכילה האקדמית להנדסה "סמי שמעון", פירט כי הוא מכיר את הנאשם 2 מזה 25 שנה. לדבריו, נאשם 2 היה אחד מההכוהנים המוביילים בהקמת הקמפוס באשדוד. הנאשם 2 פעל וdag גם להקמתה מחדש של הישיבה שפונטה מגוש קטיף, בעיר אשדוד. מדובר בפרויקט בעל משמעויות רבה לתושבי אשדוד, ובפרט, לתושבים הדתיים שבה. נאשם 2 חינר את ילדיו וכן לאהבת הארץ ועזרה לזולת. תרומתו הרבה לבניית העיר הובילה לכך שימושות רבות כו"ם מתפרנסות בזכות עצמן.

הגבר דינה בר אולפן המשמשת כמשנה למנכ"ל עיריית אשדוד, שיבחה פועלו של נאשם 2 בתחום שנות ה-90 כאשר העיר אשדוד קלטה את גלי העלייה הגדולים בדגש על מציאות מסגרות חינוכיות לעולים וילדייהם. תואר כיצד נאשם 2 השקייע בתלמידים החלשים. הנאשם 2, עשה מהפכה בתחום החינוך החרדי, dag לכך שבנות מגזר זה יגשו לבגריות ובמהשך תוכלנה לפתח עצמאות כלכלית.

הגבר חנה דרי (אשתו של הנאשם), תיארה את השני לרעה של נאשם 2 ובמשפחתם מרגע שנפתחה החקירה נגדו. כך תיארה בעיות שינה, סיוטים, חוסר שמחה, או רצון לצאת מחוץ לבית. לדבריה, נאלצת להתפטר מעבודתה ולצא את פנסיה על מנת לעזור לו. היא חששת לו ולביראתו המתדרדרת. לנאשם בעיות תפוקודיות, הוא שוכח דברים שמות ואנו פעולות שהתקוון לבצע.

נסוף לאלו, הוגשו מספר מכתבים המלמדים סניגוריה על הנאשם 2: מר חיים בן נעים, ראש האולפנה באשדוד תיאר את פועלו הרב של הנאשם 2 בתחום החינוך בדגש על תמיינתו באולפנה לבנות באשדוד; מר יצחק אדרי העלה על נס את החשיבות הרבה שהיחס הנאשם 2 לקידום החינוך בעיר אשדוד, את יכולותיו להוביל מיזמים שונים מהכוון אל הפועל. מר יחיאל לסר, ראש העיר הנוכחי, תיאר כיצד סייע הנאשם להתמודד עם גלי הקלייטה וגידול האוכלוסייה של העיר בדרך של מציאת פתרונות תעסוקה, חינוך, דיור ורווחה. פורט כי נאשם 2 התמקד בסיווע לאוכלוסיות חלשות, ובתופעה של

נשירת בתלמידים ממערכת החינוך. מר אריה פרץ, שכנו של הנאשם פירט אף הוא על הסיווע שנתן הנאשם לתושבים שפנו אליו לעזרה, פועלו להקמת מוסדות חינוך וاكדמיה בעיר, וחלקו בהקמתה מחדש של ישיבת ההסדר "נוה דקלים". הגב' אביבית זהבי, בתו של הנאשם, פירטה כיצד הנאשם הקדיש את כוחו ומרצו לטובות הציבור, מבל' לקבל תגמול כספי על חשבון הזמן עם משפחתו. בדומה לאמה, אביבית מתארת את ההשפעה לרעה של היליך המשפט על הנאשם כמו גם על אימה. לטענתה, נעשה לנאים עוויל גדול.

דין והכרעה:

בהתאם לתקון 113, כאשר אין מדובר בעבירה יחידה, וכשלב ראשוני, על בית המשפט לקבוע האם מדובר באירוע אחד או בכמה אירועים נפרדים. בהתאם להלכה שנקבעה בע"פ 4910/13 **אחמד ג'אבר נ' מדינת ישראל** (פורסם ב번호 29.10.14), בבאו של בית המשפט לקבוע האם מדובר באירוע אחד בגיןו יש לקבוע מתחם אחד, אם לאו, יש להחיל את מבחן "ניסיון החיים" ומבחן "הקשר הבדיקה". עוד ר' ע"פ 2420/15 **אבטליון נ' מדינת ישראל** (פורסם ב번호 29.11.15), רע"פ 4760/14 **קיסלמן נ' מדינת ישראל** (פורסם ב번호 7.5.15) וע"פ 5643/14 **אחמד עיסא נ' מדינת ישראל** (פורסם ב번호 15.23.6.15).

ישום האמור לעיל, מביא לכל מסקנה כי אף שמדובר במספר עבירות שנפרשו על פני תקופה של שנים ארוכות, יש לראות בכלל העבירות בהן הורשו כל אחד מהנאשמים "אירוע אחד" ולקבוע מתחם כולל ביחס לכל אחד מהנאשמים. מסקנה זו מבוססת על כך שהערכיהם המוגנים העומדים בסיס העבירות זהים; כל העבירות נוגעות לפרויקטים נדל"ניים בעיר אשדוד, חלקן בוצעו במקביל או בתקופות קרובות אחת לשניה; העבירות התאפשרו או נעשו בזיקה להחלטות בוועדת המשנה בה כיהנו בתקופות שונות שני הנאשמים; העבירות התאפשרו, בין היתר, נכון הקשר הבדיקה בין הנאים והשפעה שיש לכל אחד מהם בנפרד ואחד על השני (ובענין זה הכרעת הדין מלמדת על מעורבות הדדיות של מי מהנאשמים בפרויקט בו الآخر מקבל תמורה). קביעת מתחמים נפרדים במקרה הנדון תהיה משום מעשה מלאכותי תוך התעלמות מכלול העשייה העברינית של הנאשם שלא לומר התוכנית העברינית, שנפרשה על פני תקופה. לא בלי קשר, גם המאשימה בסופם של דברים מבקשת מבית המשפט לאחר קביעת מתחמים נפרדים לחת עונש כולל עבור כל האירועים, תוך חיפוי משמעותית בין המתחמים.

לගופם של דברים, על פי סעיף 40(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה, על בית המשפט להתחשב: "**בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, בנסיבות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.**".

הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מממשיהם של הנאים:

רבות נכתב על עבירת השוד והסקנה הגלומה בה למדינת ישראל. השחיתות השלטונית הוא נגע שיש לבער מהחברה. לא בצדיו זו מצויה בחוק העונשין בפרק העוסק בפיגועות בסדרי שלטון ומשפט. בחתם בעבירה זו פגעו הנאים פגעה חמורה בערכיהם המוגנים של טוהר המידות של פקידי הציבור, פעילותם התקינה של המנהל והשירות הציבורי ואמון הציבור במערכת השלטונית. יפים לענין זה הדברים האמורים בבג"ץ 7074/93 **מair סויסה נ' היוזץ המשפטי לממשלה**, מח(2) 749.

"**נטילת שוחד, הפרת אמונים ועבירות אחרות הקבועות בדיי העונשין, אשר יסוד של שחיתות (במובן הרחב) טבוע בהן, מסוכנותן להחברה ולסדרי הממשל. הן מכרסמות בעבותות הקשורות אותן כבני חברה אחת. הן מפרות את האמון של פרט בפרט, ושל הפרט בשלטון. הן מעודדות צלול ברשות הציבור ובעובי הציבור. הן מטפחות צנויות כלפי רשות המינהל וככלפי הסדר החברתי הקיים. הן פוגמות באמון של הפרט בתפקידו של הכלל, ובכך מערערות את היציבות החברתית.**".

תיקון מס' 103 לחוק העונשין, התש"ע - 2010 קבע החומרה בענישה לעבירה של לקיחת שוחד והעמדת עונש המקסימום לצדה על 10 שנים חלף 7 שנים. התקון פורסם ברשומות ביום 4.2.10, הוו אומר שכלל שמדובר באישומים 1, 3, 5-6, אלו נסובים סביר עבירות שבוצעו לפני התקון המחייב ואילו על אישומים 4 ו-8 (בעניינו של נאשם 2) חל התקון לחוק. בדברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 108) (החומרת הענישה בעבירות שוחד), התש"ע-2009, פורט כי "החומרת עונש המאסר במרבי נועדה לבטא את חומרת עבירת **לקיחת שוחד**, שהיא עבירה השחיתות המזיהה במדד החומרה הגבוה ביותר[...]. החומרת הকנס המרבי נועדה **לפגוע במוטיבציה הכלכלית העומדת בבסיסה של פשיעה זו ומונעה אותה**, ובכך **לתרום להתרעת עברייןאים פוטנציאליים....**". בכך חיווה דעתו המחוקק על החומרה הרבה הגלומה בעבירה זו. על היחס בין עוני המקסימום ואופן גזירת עונשו של נאשם ראה ע"פ 2352/19 **אלדר דנילוב נ' מדינת ישראל** [פסקה 11 לפסק דיןו של כב' הש' שטיין] (פורסם בנבו, 15.10.19):

"**כבר נזדמן לי להעיר בע"פ 4344 גابر נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (16.8.2019) כי עוני המקסימום הקבועים בצד עבירות אינם רק מגדריים את גבולה העליון של סמכות הענישה שבידי בית המשפט, אלא גם מבטאים את עמדת המחוקק ביחס לחומרת העבירות. כפי שציינתי שם, בקביעו את עוני המקסימום אלו המחוקק לא דבר לרייך - שומה علينا להתאים את הענישה הנוגגת לעמדתו זו.**"

האיסור הפלילי הקבוע בסיסי **UBEIRAT HAMRABA VEPERET AMONIM** נועד להגן על שלושה ערכים מוגנים: הבטחת אמון הציבור בעבוד הציבור; טוהר המידות של עובדי הציבור; הבטחת תקינות פעילותו של המינהל הציבורי. בדנ"פ 1397/03 מדינת ישראל נ' שבס, פ"ד נת(4) 385 (2004) [פסקה 37 לפסק דיןו של כב' הנשיא ברק, כתוארו אז] (להלן: "ענין שבס"), נקבע כי **"ערכים אלה נוגעים לרמה המוסרית של החברה כולה ולתחושים הלכידות והמחיבות של הפרטימ החברים בה. הם מהווים תנאים הכרחיים לקיומה של חברה דמוקרטיבית יציבה ומתקדמת. אכן, אף ערכים אלה ראויים להגנתו של המשפט הפלילי. כך הדבר לעניין העבירה של שוחד, וכן הדבר לעניין העבירה של הפרת אמוןיהם."**.

על חשיבות הצורך בענישה מרתיעה בעבירה זו יפים דבריו של כב' הש' ג'ובראן בע"פ 1044/12 סער נ' מדינת ישראל [פסקה 27 לפסק דיןו של כב' הש' ג'ובראן] (פורסם בנבו, 10.12.12):

"**קיימת חומרה רבה בעבירות הפרת אמוןים מצד עובד ציבור בשל החשיבות של הערכים המוגנים העומדים בסיסי העבירה. החשיבות שבגנה על ערכים אלה מטעמת נוכחות גילויים גוברים והולכים של שחיתות ציבורית במסדרונות השלטון. המאבק על אלה יכול להיעשות באמצעות העברת מסר ברור של מאבק נחרץ לקיומו של מערך ציבורי ראוי ולכן יש צורך בענישה מרתיעה.**"

הערך החברתי המוגן בעבירות **לפי חוק איסור הלבנתה הונ** נוגע לשמירה על תקינותה וטוהרה של המערכת הפיננסית וכן מניעת רוח כלכלי מפעילות עברייןית. כן נקבע כי **"הלבנתה הונ גורמת נזק רב לכלכלת המדינה, ופוגעת בחוסנה של החברה; היא מאימית על טוהר המידות בפעולות השלטונית"** (ע"פ **אליעזר שופרמן מדינת ישראל** [פסקה 24 לפסק דיןו של כב' הש' פרוקצ'יה] (פורסם בנבו, 30.3.09)).

הערכים המוגנים העומדים בסיסי **UBEIROT HAMS** הם עיקנון השוויון והגנה על הקופה הציבורית. ר' הדברים האמורים בע"פ 6371/14 **אבו מנשי באסם נ' מ"** [פסקה 9 להחלטתו של כב' הש' שהם] (פורסם בנבו, 28.10.14):

"**UBEIROT HAMS פוגעות בקיופת המדינה ובעקירון השוויון בין נישומים. חומרתן של עבירות אלה היא מן הידועות, והרשעה בהן גוררת, על פי רוב, ענישה הכללת רכיב של עונש מאסר לרצוי בפועל, לצד רכיב של קנס כספי... מצבו הכלכלי של המבוקש, והעדר יכולת מצדו לשלם את החוב, אינם מהווים עילה להקללה בעונש... .**"

עוד ר' בעניין זה רע"פ 2478/21 **קאייד זיאדנה נ' מדינת ישראל** [פסקה 8 להחלטתו של כב' הש' אלרון]
(פורסם בארכ"ש, 9.5.21).

אשר לפסיקה הנוגגת, ובטרם זו תפורט, שתי העורות מקדיימות. ראשית, בדומה לעבירות רבות בקודקס הפלילי, גם בעירות בהן הורשו הנאים ניתן למצוא מושעת רחבה ביותר של עונשים. על דרך הכלל בעבירות השודד בגין המשפט שטים לבם, בין היתר למעמדו הפורמלי כמו גם השפעתו בפועל של עובד הציבור; גובה המתatta; האם נלקח לכיסו האיש או עברו מטרה אחת וטיביה; אופי המעשים, התচום שנלווה להם ומשכם; היקףם של המעשים; האם הוכחה סטיה מן השורה ואם כן, הנזק שנגרם לאינטראקציוני בעקבותיה לצד יתר הנסיבות האופפות את האירוע.

הערה שנייה נוגעת לכך שהפסיקה הנוגגת מהוות אף פרמטר אחד שעלה בית המשפט לקחו בחשבון. אל לו בבית המשפט להיות כבול לרמת העונשה הנוגגת אם הוא סבור שיש מקום לשנותה, או מקום שבו נסיבותו של התקיק הנדון מצדיקות קביעתו של מתחם עונש שאין עולה בהכרח בקנה אחד עם העונשה הנוגגת. בהינתן העורות מקדיימות אלו להלן מדגם של ההחלטה הנוגגת.

בע"פ 8618 מדינת ישראל נ' איתמר שמעוני ואח' (פורסם בארכ"ש, 31.3.22) - נדון, בין היתר, ערעורו של מי שכיהן כראש עיריית אשקלון והורשע בעבירות של ליקחת שוחד, הפרת אמנונים, הלבנת הון ועבירות מס לאחר שיחד עם אחיו ומקרובו פעלו לגיוס כספים מכבליים ויזמים בעיר בסך מאות אלפי שקלים לשם מימון הסכמי פיצוי בגין פגיעה מינית. הצדדים קיבלו את הצעתו של בית המשפט העליון לסיום ההליך בהסכמה במתווה שהוצע על ידו, אך שמעוני זוכה מעבירה של הלבנת הון והורשע בעבירה נוספת של שוחד אולם עונש המאסר נותר על כנו, 4 שנות מאסר.

בע"פ 5083 הרב שלמה בניצרי ואח' נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.6.09) - קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה והעמיד את עונשו של השר לשעבר, הרב שלמה בניצרי על 4 שנות מאסר בפועל חלף 18 חודשים. זאת, בגין הרשותו בקבלת שוחד מהקביל משה סלע, הפרת אמנונים, קשר רפואי לביצוע פשע ושיבוש הליכי משפט. כן הוחמר הקנס שהוטל על הרב ראובן אלבז, שהורשע באותה פרשה בתוקף לשוחד וקשר רפואי לביצוע פשע, מ-120 אלף שקל ל-250 אלף שקל. יצוין העבירות בוצעו טרם נכנס התקיק המחייב בעבירת השודד לתקף.

ע"פ 16512-08-17 מדינת ישראל נ' פאינה קירשנបאים (פורסם בנבו, 14.7.21) - בית המשפט המ徇ז הרשיע את הנאשמה, מצ"ל "מפלגת ישראל ביטנו", חברת כנסת וסגנית שר הפנים, לאחר שמיית הוכחות, בעבירות רבות של ליקחת שוחד, בקשת שוחד, מרמה והפרת אמנונים, הלבנת הון ועבירות מס וגזר עליה 10 שנות מאסר בפועל. בהכרעת הדין קבע בית המשפט המ徇ז כי הנאשמה לקרה שוחד באופן "שיטתי, ערמוני ומתוחכם" מ-8 גורמים שאינם קשורים זה לזה. עוד נקבע כי הנאשמה נהגה לדרש תמורה כספית לשימושה האישית, לצורכי המפלגה ולמקורבים, מגורמים שהם הקצתה כספים קואליציוניים. נקבע כי בדרך זו המבוקשת נתלה כספי ציבור בסכום מצטבר של כ-2 מיליון ש"ח, וכי כספי השודד ימשו את המבוקשת ואת בני משפחתה, את מפלגת "ישראל ביטנו", וכן מקורבים של המבוקשת וגורמים שחפצה בטובותם. עוד נקבע כי המבוקשת העבירה כספים קואליציוניים בסך 1.5 מיליון ש"ח לאיגוד הcadres ולאיגוד הcadre-יד, ביודעה כי מקורביה קיבלו תמורה כספית בעקבות כספים אלה. יצוין כי ערעור תלו ועומד בבית המשפט העליון.

ע"פ 5735/18 דוד גודובסקי נ' מדינת ישראל (9.12.19) - המערער, אשר שימש כמנהל אגף הארגון של מפלגת ישראל ביטנו, הורשע על פי הודהתו במוגרת הסדר טיעון ב-4 עבירות של קבלת שוחד, 2 עבירות של בקשת שוחד ו-2 עבירות של הלבנת הון. המערער היה שותף מרכזי בתכנון ובhzאה אל הפעול של חלק משמעותי מהמעשים הפליליים שביצעה פאינה קירשנបאים וביצע אותם בצוותא עמה. יצוין כי במוגרת ההסדר, סוכם בין הצדדים, כי המערער לא קיבל טובות הנהה לכיסו הפרטני וכי הוא שימש כעוזרה של קירשנបאים ופועל לטובות המפלגה. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המערער על 6 שנים מאסר בפועל חלף 7 שנים זאת מאוחר שסביר היה כי בית

המשפט קמא לא נתן את מלא המשקל המתבקש לכך שהמעורער בחר להודות בעובדות כתוב האישום המתוון ובכך להימנע מלנהל את משפטו.

בע"פ 5076/14 שטרית נ' מדינת ישראל (פורסם בnbsp; 29.12.15) - נדחה ערעורו של מי ששימש כמהנדס העיר ירושלים ומתקף תפקuido טיפל בפרויקט "הולילנד". המעורער הורשע ב-4 עבירות של ליקיחת שוחד, בעבירה לפי חוק איסור הלבנת הון ובעבירת רישום כזוב במסמכי תאגיד ונדון ל-7 שנות מאסר בפועל. השוחד במקרה זה היה בסכום הקרוב ל1,500,000 ש"ח. העבירות בוצעו טרם נכנס לתקפו התקoon המחייב בענישה עבירת השוחד.

בע"פ 4506/15 צבי בר נ' מדינת ישראל (פורסם בnbsp; 11.12.16) - התקבל ערעורו של מי שכיהן כראש עיריית רמת גן והורשע ב-4 של קבלת שוחד, עבירות הלבנת הון, עבירת הפרת אמנים, שיבוש מהלכי משפט, עשיית פעולה ברכוש אסור וUBEIROT מס. נקבע כי המעורער קיבל שוחד מקבלנים ומאנשי עסקים, כך למשל קיבל הלואאה שלא נדרש להחזירה בסך 440,000 ₪; והועברו מנויות ללא תמורה על שם בנו; והועמדו לשימושו כספים בסך של מאות אלפי שקלים, אותן השיב בסופו של יום. בית המשפט העליון זיכה את המעורער מעבירת הלבנת הון ומ-5 עבירות מס וקבע כי סכום השוחד שקיבל באישום הרביעי הוא 345,000 ₪ (חלף 465,000) והעמיד את עונשו על 3 שנות מאסר בפועל, חלף 5.5 שנות מאסר; כניסה בסך 800,000 ₪, חלף 1,500,000 ₪; הוצאות בסכום של 1,000,000 ₪ נוספת על כנו. בית המשפט העליון קבע כי: "מסכים אני עם הערת בית המשפט המחויז שלפיה אם לא היה מצבו הרפואי מחייב התייחסות, ואם לא היה יכול מבורג במינו כב-81) היה מקום להעמיד את עונשו של בר למצער על תקופה קרובה לו שנגזרה על מהנדס העיר שטרית בפרש התולידן, כאמור לעיל - 7 שנות מאסר בפועל. שני המקרים דובר היה בעובד ציבור בעל סמכויות רוחבות, שניצל את מעמדו לאורך שנים ובאופן שיטתי, על מנת להשיג טובות הנאה כספיות בסכומים גבוהים" [דבריו של כב' הש' פוגלמן].

מידת הפגיעה של הנאים בערכיהם החברתיים המוגנים:

במיעיהם מכלול, פגעו הנאים פגעה קשה וחמורה בערכיהם החברתיים המוגנים. מדובר בעבירות שנ犯ו על פני תקופה ארוכה, תוך ניצול צינוי של מעמדם, שתאותות בצע מנעה אותם להתרחק מכל הערכים שעל פי הנטען לאורם גדו ותחנכו. הנאים שלשלו לכיסם הפרט סכומי עתק, בפרט הדברים אמרים ביחס לנאים 2.

לא רק קיבלו מחתמת, אלא דאגו במרבית המקרים לחתם עד מהרה מלאה לנוטני השוחד, תוך סטייה ברורה מן השורה ופגיעה קשה באינטרס הציבורי. מעשים מעין אלו פגעו בדמותו של השירות הציבורי ועובד הציבור ובעיקר פגעו בטובות העיר אשדוד ותושביה.

הנאים פעלו בדרך מתוכמת, מבלי לידע איש בוגע למעורבותם האישית בכל אחד מהפרויקטים. בכך יכולו לפעול بكلות רבה בקיודם ענייניהם האישיים בלבד, מחוץ לוועדת המשנה ובתוכה. גם כאשר לכארה הציגו "פסאה" של הימנעות מהשתתפות בישיבה מסוימת בשל ניגוד עניינים, בפועל אחד מהנאים נכח בישיבה ודאג היטב לאינטרס של הים ובתוך כך של הנאשם אחר (ר' הפסיק בסעיפים 149-176 להכרעת הדיון).

אמנם מבחינה פורמלית אין מדובר בנאים שנשאו שירות בכירות במינו (בהשוואה לנאים ששימשו כשרים, מנכ"לים, ראשי עיר וכיווץ באלה). יחד עם זאת, בוודאי שכן לראותם כאנשי ציבור "זוטרים". שני הנאים נשאו תפקידים בכירים בעיריית אשדוד כמלאי מקום וכונגנרי ראש עיר. יתר על כן, בובאנו לבחון את מידת הפגיעה בערכיהם החברתיים המוגנים לצד ה"ביטחונות הפורמלית", יש לתת הדעת למוחות ההפיקד ולמידת השפעתם של הנאים תוך ניצול משרעת הסמכויות שהופקדה בידיהם.

בעניינו, מדובר בפעולות המבוצעות בזיקה להליכי תכנון ובניה במסגרת ועדת המשנה ומחוצה לה. מדובר באחד מתחומי האחריות החשובים ביותר של כל רשות מקומית. תחום התכנון והבנייה יש בו כדי לשנות את פני העיר, בכל

במישורים, פשוטו כמשמעו. מעבר לקביעה בדבר סוג הבניה טيبة וcompatibility יש בכך להשפיע במשרין גם על תחומים אחרים כדוגמת חינוך, תחבורה, תרבות, גיל האוכלוסייה, סוג האוכלוסייה ועוד. סוג, ומנקודות מבטו של היזם, החלטה או המלצה של ועדת המשנה להגדלת זכויותיו, ממשעה (גם בפרויקטטים קטנים), מילוני שקלים, רוח או הפסד. אין זו מקרים כי רבות מעבירות השודד נוגעות לתחום התכנון והבנייה (ור' התייחסות לכך בסעיפים 63-68 להכרעת הדיון).

כל העבירות שביצעו הנאים נוגעות בתחום התכנון והבנייה. ההשפעה של כל אחד מהנאים על ההחלטה המתovelות בוועדה, ביחיד ולחוד, הייתה עצומה. לא אחת ההחלטות התקבלו בניגוד לעמדות גורמי המקצוע וו"ר הוועדה, כאשר הנאם 1 מנצל את הבנות ובקיאותו הרבה בתחום מנת לעטות על השיקולים השונים שהניעו אותו, כסות של שיקולים עניינים לרוחות הציבור. מכאן גם החומרה היתרה הגלומה במשיהם. בכל הפרויקטטים בהם קיבלו הנאים שודד, כמעט ללא יוצא מן הכלל, בוצעו שינויים בתב"ע המקורי שאושרה, חלקם, מרוחיקי לכת. כתוצאה מהכך, היזמים גרפו לכיסם רוחים עצומים. לא רק תוספות זכויות אושרו כתוצאה מהסתיה מן השורה אלא הקופה הציבורית נגרעה במילויו לפ נוכח מהלכים שהובילו ונתקמו על ידי הנאים בஸוגרתם התאפשר לנוטני השודד, בניגוד מוחלט למדייניות ברורה, להימנע מהשגתן של ייחודת אויר ממארגנים מאושרים וחילזאתם לשלם היטל השבחה מופחת.

במרבית המקרים, כמעט כשתה, הנאים היו אלו שפנו ליזמים והציעו להיקשר עם. מיותר לציין כי זאת נעשה מתוך נגשנות בלתי מוגבלת לכל האינפורמציה הנדרשת להם לגבי המצב התכנוני בשטח, פוטנציאל הרוח וכמוון הבנה כי הדבר תלוי בלבד, נוכח השפעתם על הנעשה בוועדת המשנה, כמו גם במחוקות העירייה.

מעבר לפרויקטטים הקונקרטיים וכאמור בפרק הכללי של ההחלטה (ר' ס' 43-52 להכרעת הדיון). בשותפות עם יזמים מהעיר אשדוד בפרויקטטים נוספים בשטחי העיר, במקביל לכהונתם כחברי מועצה (ר' ס' 52-43 להכרעת הדיון).

כספי המתה הועברו לכיסם הפרטי של הנאים ולא למטרה נוספת (אף שמדובר בכך יש משום ביצוע של עבירה שודד) וביתר פירוט.

מידת הפגיעה של הנאם 1 בערכים המוגנים:

אשר לאיום הרaison (בית החלמה לילודות), מעשיו של הנאם 1 הובילו לכך שקרקע שייעודה שונה בעבר מוגוריים לטובת בנייה ציבורית (על מנת להקל על הציפיות ברובע) שונה פעם נספה בחרזה למוגרים; שינוי הייעוד נעשה בתחום היעצת המשפטית של הוועדה; היזמה ללקחת השודד הייתה של נאם 1 שפנה לנאם 4; הנאם 1 פועל בתחום רב מבלתי יידע איש שהוא בעל האופציה לרכישת המגרש ומגדיל עשות בהצבתו של אדם חרדי בשם שידלובסקי לאחר שהושמו בפיו מילים אותן דקלם בפני הוועדה.

הוכחה סטיה מן השורה, כאשר תוספת היחידות מאושרת שלא באמצעות הצגת ואוצרם ממاجر מאושר - בנגדות למדיניות ברורה וסדרה בתחום - בניגוד לעמדת וו"ר הוועדה מר צבי צילקר ז"ל ומהנדס העיר מר בני מגדן. "בשיטת הסלמי" בתחילת, הוצע כי רק חלק מtospat היחידות הדירור תהא בדרך של השבחה וחלק על ידי הבעת יחידות אויר ממاجر מאושר. עד מהרה הוחלט (על פי הצעת ותמיית נאם 2) כי כל היחידות תהיה בדרך של השבחה. תוספת היחידות בדרך של השבחה נעשתה בניגוד לעמדת ראש העיר וו"ר הוועדה באותה עת מר צבי צילקר ז"ל ומהנדס העיר. חיל היטל השבחה בגין משוער של 16,000 דולר לכל יחידת דירור, "הסכם" ללכת מתווה של שומה מוסכמת. כתוצאה לכך, נגרעו מהקופה הציבורית בהערכתה זהירה כ- 300,000 דולר. נאם 1 פונה לשירות לשם דני פרידקין ו"مزרצ" אותו תוך הסתרת הנגיעה האישית שיש לו בפרויקט. גם כאשר דבר הינו של נאם 1 רוכש האופציה מתגללה הוא אינו "מודה ועווב", אלא עובר לפועל למימוש רוח איש-כספי "מאחורי הקלעים" בתחום רב תוך היקשרות חזית

לכל דבר ועניין עם אורי אטיאס וקיבלה מוקדמת במחוזן של 80,000 דולר (שהושבו בהמשך); כספי השוחד שאמור היה הנאשם לגרוף לכיסו בסופו של התהליך מוערכים בהערכתה זהירה בין מאות אלפי למשך לעילו.

אשר לאישום השלישי, מדובר בקבלת שוחד בפרויקט נדל"ני משמעותי, מגדל רב קומות על קו החוף של העיר אשדוד; לקיחת השוחד נעשתה בכיסות של דמי תיווך על מנת להקשות על גלויה; נעשה ניסיון לעשות שימוש בחשבוניות כזבאות לפיה מדובר בכספי עבור פרויקט בעיר אשקלון; הנאשם 2 הלאה למעשה נמצא "ברקע" של קידום הפרויקט; סכום השוחד, גם אם אינו גבוה במיוחד ביחס לבודאי אינו מבוטל, מגיע לכדי 80,000 ל"ש שנכנסו לכיסו הפרטיא של הנאשם 1.

הנאשם 1 השתתף בישיבות שבנה נדונו עניינים הקשורים בפרויקט בהיותו בניגוד עניינים חריף, קידם את הפרויקט ותמן הוצאות שימושו הגדלת רוחוי היזם במילוני שקלים. עיקר הדברים מכוונים להשתתפותו בוועדת המשנה מיום 16.4.08 ומיום 23.7.08 שבנה הוביל ותמן בבקשת היזם לתוספת של שלוש קומות ובהן שע יחידות דירות (פנטהאוזים). בבקשת היזם אישרה בהובלת הנאשם 1 בניגוד לדעתו של יועמ"ש הוועדה, עו"ד לוי, שכלל לא ראה דרך לקיומו של "דינון נוסף", בניגוד לדעתו של יושב ראש הוועדה, ראש העיר צבי צילקר ז"ל, שלא ראה מקום לאשר תוספת שנייה ואף שטרם הוסרו כל התנגדויות (ר' ס' 570-556 להכרעת הדיון). מעורבותו של הנאשם באהה לידי ביטוי גם ביעוץ ליזמים כיצד להתנהל מול וועדת המשנה שבה היה חבר וכן מול גורמים נוספים בעיר (ר' ס' 571-579 להכרעת הדיון).

בנושא לאישום החמישי, מגרש 136 יש לעמוד על גובה השוחד אותו קיבל; הסטייה הבורווה מהשורה אותה הוביל הנאשם 1 בניגוד למיניות ברורה סדרה ונמשכת של הוועדה; לניגוד העניינים חריף שהוא קיים ממילא בין הנאשם 1 לבין קלוד נחמיאס; לכך שלא רק אישרה תוספת יחידות דירות, אלא הדבר נעשה בדרך השבחה ולא על ידי הבאת יחידות דירות מוגבר על פי עצתו והובילו של הנאשם 1, לרוח העצום שగרפו הייזמים לכיסם לצד הגראעה של הווועדה שאמור היה להתකבל בקופה הציבורית; להסואת השוחד בכיסות של "יעוז ולוי" ברכישת מגרש; לתמיכה של הנאשם 1 לתוספת הנוספת של שמונה יחידות דירות מעבר ל- 74 שכבר הוסיף וגם זאת בדרך השבחה ולא של הבאת יחידות אוויר, (בavr הכל 82 יחידות דירות שהיזמים לא היו אמורים לקבל); לכך שגם במקרה הנדון הנאשם 2 מצוי ב"רקע" ופועל בדבריו לקידום הפרויקט ללא שכר.

אשר לעבירות של הפרת אמונים בהן הורשע הנאשם 1 (כאומר באישום השני, האישום הרביעי והאישום השישי) הרי שגם ביחס אליו מדובר בפגיעה קשה בעריכים המוגנים. עניין לנו מעתים מובהקים של הימצאות בניגוד עניינים חריף. מעשי הנאשם חותרים תחת כל אחד מהעריכים המוגנים: פגעה באמון הציבור בעובדי הציבור, טוהר מידותיהם ובפעולות התקינה של המנהל הציבורי. חרף גבולותיה "העמומים" של עבירות הפרת האמונים, במקרה הנדון, אין צורך בפרשנות משפטית מיוחדת או חזקקות לסתנدرת התנהגות "אוטופי" או "סביר" על מנת להבחן בפגם המוסרי שנפל במעשהו של הנאשם 1.

באישום השני, הנאשם 1 ממשיך לדון בעניינו של הנאשם 4 חרף העובדה הרבה ותחשותו שרומה על ידו. ואם בכך לא די, מצא עצמו נתבע במילוני שקלים על ידי אורי אטיאס בגין מהלכיו של הנאשם 4, ללא יכולת של ממש לتبיע את הנאשם 4 (ኖכח חוסר החוקיות של עסקת האופציה). ברי לכל בר דעת כי כל עיסוק של הנאשם 1 בכובען הציבורי, בבקשתו של חברות בבעלותו של הנאשם 4, טבול כולו בניגוד עניינים חריף. הנאשם 1 הבahir לבעל שיחו כי הוא אינו מתכוון לעבור על כך בשתייה ובគונתו למנוע קידום תוכניות שהגish תוך ניצול מעמדו. כפי שנכתב בהכרעת הדיון, כך גם בגין הדיון יאמר כי אין חובה להוכיח שבפועל התוכניות של הנאשם 4 עוכבו. אמירות אלו, לבדן, מביאות את שומעהן לכל מסקנה כי העשייה הציבורית מונעת מאינטנסיביים בלבד, כאשר הנאשם 1 עושה בוועדה כבשלו.

בנוגע לניגוד העניינים של נאשם 1 במסגרת האישום הרביעי, יש לתת הדעת לטיב הפרויקט בו היה מצוי הנאשם בפגיעה. פרויקט עצום בהיקפו שעתיד לשנות את כל חלקה הדרומי של העיר אשדוד. לנאשם 1 הייתה טובת הנהה אישית כספית בסך של למעלה מ- 100,000 ₪ שקיבל עבור השגת אישור המנהל, תוך הפעלת קשריו הפוליטיים. המדבר בהימצאותו של נאשם 1 בפגיעה עניינים בדרגה הגבוהה ביותר. אף שכך, נאשם 1 לא ראה כל בעיות בניהול המשא ומתן מול אוטם יזמים ממש שלהם דאג. עוד ולחומרה יש לעמוד "ערוץ התקורת הפתוח", שהוא לו עם נאשם 2, במסגרתו העביר לו נתונים לגבי המשא ומתן שמתנהל בין היזמים לבין העירייה. ביחס לניגוד העניינים של נאשם 1 באישום השישי, יש להציג את טיב מערכת היחסים בין נאשם 1 לבין נחמיאס ונגזרת מכך עצמת הפגיעה באמון הציבור בשעה זהה זו בקשרות הקשורות לפרויקטים של קלווד, אף ללא קשר לשוד שניתן לו ביחס למגרש 136. עוד יש לתת הדעת לכך שאין המדבר בנסיבות בהן מדובר על עניינים תכנוניים זניחים, אלא בנסיבות הנוגעות לתוספות של מאות יחידות דיור במגרשים 15, 18.

סיכום עבירות וכיספי שוחד - נאשם 1:

נאשם 1 הורשע בשלוש עבירות של ליך שוחד בשווי כולל של כ-40,000 ₪ (כ-80,000 ₪ במגדלי נוף וכ-160,000 ₪ במגרש 136). בנוסף, קיבל מהת בדמות אופציה לרכישת המגרש באישום הראשון בשווי שני, בהערכתה זהירה, בין מאות אלפי שקלים ועד מעל למיליאן ₪ (ר' ס' 239-244 להכרעת הדין). בסופם של דברים, נאשם 4 היה זה שגרף לכיסו את הרוח משינוי הייעוד. הנאשם הורשע בנוסף בשלוש עבירות של הפרת אמוניהם באישום השני, הרביעי והשישי.

מידת הפגיעה של נאשם 2 בערכים החברתיים המוגנים:

כל שהדבר נוגע לאישום 4 בפרויקט "מבוא אשדוד", יש לתת את הדעת לכך שמדובר בפעולות נמצחת על פני מספר שנים בהם מצוי נאשם 4 בפגיעה עניינים ברור ומוחשי נוכח האופציה שניתנה לו להיכנס כשותף 50% עם זיווה כהן; לכך שמדובר בפרויקט עצום בהיקפו וענינו סיפוח ושינויו "עוד של מאות دونמים מחלוקת שטחי מסחר"; לכך שנאשם 4 שמש הלהקה למעשה "עובד" של נאשםת 6 לכל דבר ועניין בעודו נושא בתפקידו הציבורי; לכך שפטונציאל הנזק לעיר אשדוד ולאיןטרס הציבורי עצום שעזה שבפרויקט מרכזי מעורבים ייחודי אינטרסים אישיים כלכליים יחד עם אינטראסים ציבוריים; לכך שההמעשים בוצעו בתחום לא מבוטל בכלל ערבות בין כספים לגיטימיים לא חוקיים; לכך שבחילוק מהתקופה היה נאשם 2 גם חבר בוועדת המשנה; לכך שבמסגרת פעילותו עבור זיווה כהן הלה התבקש לפעול גם בנושא קבלת היתרים, ועובדות ערך, אגרות וסדר היום של וועדת המשנה; לכך שneider עם נאשם 1 ובכלל אלה, קבלת אינפורמציה לגבי המשא ומתן מול העירייה; לכך שהפעולות מבוצעות בפגיעה לחובת הדיווח שהייתה מוטלת עליו תוך הסתרה משומרי הספ; להחלפת אתן שלא מומש בתנאי אחר; להסואת כל הכנסה בכיסות של הלואה תוך הימנעות מתשלום מס עליה; לערבות בין כספים לגיטימיים לכיספי שוחד וביצוע פעולה של הלבנת הון. מנגד ולקולא, לא הוכחה בפועל סטייה מן השורה וכך גם לא ניתן היה לאמוד במדדיק את החלק של האtanן מבין הסכום של מיליאן וחצי ₪.

אשר לאישום 5 ולרובע ט"ז, הרי שמדובר באישום החמור ביותר בכתב האישום בעניינו של נאשם 2 ובכלל מידהת הפגיעה של נאשם 2 בערכים החברתיים המוגנים באישום זה ממשמעותית ביותר. בהקשר לכך, בית המשפט לoked בחשבון את העובדה שמדובר בפרויקט עצום שכשמו כן הוא נוגע לבנייתם של מאות יחידות דיור ברובע ט"ז; לכך שמדובר למעשה בליך שוחד משלשה יזמים שונים, ובשתי "פעימות"; לכך שמדובר בסכום שוחד מצטבר של קרוב ל- 2.35 מיליון ₪; לכך שהנאשם 2 היה זה שפנה ויזם את עסקת השוחד עם היזמים; לשימוש בחוזים לכאורה חוקים תוך הסואת עסקת השוחד; לכך שניצל את קשריו עם נאשם 1 ומעמדו בעירייהקדם את יחסיו המושחתים עם היזמים; לכך

שבענינו של גזLEN היה עליו לפעול לשירות מול גורמי רישי וגורמים מקטיעים בעיריה; אך שבתחלתה של התקופה הרלוונטי שמש גם כחבר ועדת המשנה; אך שך של 453,055 ₪ הועברו אליו בדרך מתוחכמת תוך שימוש בחשבונית כזבת של חברת "קדמת עדן"; אך שנאש 2 השתף בשיבת ועדת המשנה מיום 21.12.05 חרף ניגוד העניינים בו היה מצוי ובתווך כה, תמרק ביחיד עם נאש 1, בהחלטה שיש בה הטבה משמעותית ליזמים תוך סטייה מהשורה (ר' ס' 976-961 להכרעת הדין); אך שכיסי השודד נכללו ככספים לגיטימיים בהנהלת החשבונות של חברת "Cd-Gel"; תוך ביצוע עבירה של הלבנתו.

בנושא לאישום השישי יש לחתה בחשבון את גובה השודד בסך 144,374 ₪; טוב הפרויקט המדבר, מגדלי K TOWERS שאגב הקמתו היה צריך בפניות רבות לוועדת המשנה; למעורבותו בפרויקט גם לפידרו עוד בשלב רכישת המגרש; לתחכם בהעברת הכספי תוך ערבותו בכיסי הלואה לגיטימיים ובטענה כי מדובר בראיות עברו אותה הלואה; אך שכיסי השודד נרשמו ככספים לגיטימיים בספריה של חברת "Cd-Gel".

בנושא לאישום השביעי, יש לעמוד על טוב מערכת היחסים בין נאש 2 לבין קלוד נחמייס וצחק חדד; אך שמדובר בשנים מהקבילנים הגדולים בעיר אשדוד; לטיב הפרויקטם שנדרשו בשיבותה בהן השתף נאש 2 ועניןם נוספת של מאות יחידות דיור. מאידך, לא הוכחה סטייה מן השורה באותו היישוב.

ביחס לאישום השמיני, יש לחתה בחשבון את התכנית המתוחכמת שכלה החלפת האדריכל אותו העסיק "שומרץ" בחתנו הצער; את המעורבות העקיפה בפרויקט באמצעות הפעלתו של נאש 1 וניצול כוחו בוועדה; את המעורבות הישירה שבאה לידי ביטוי גם בפניות החוזרות לחבר הוועדה משה בוטרשובויל, בין היתר, בעודו נוכח בשיבת הוועדה בה יש לו עניין אישי, תוך שימוש במילוי קוד; את קניית הדירות על ידי שני ילדיו בפרויקט הספציפי נשוא השודד, תוך ציפייה לקבלת הנחאה; את הסיווע שנותן לחתנו תוך ניצול מעמדו מול הדרג הפלידי בעיריה ונגזרת מכך, סייע לקבלן ממנו ל风俗 את השודד; את הניצול.

סיכום עבירות וכיספים - נאש 2:

הנאש 2 הורשע באربع עבירות של לקיחת שודד (איושם רביעי - "מבוא אשדוד", אישום חמישי - רובע ט"ז, אישום שישי - TOWERS K איושם שミニ - "שומרץ") **בשווי כולל של לפחות 2,539,588 ₪** (46,893 ₪ באישום הרביעי, 2,348,321 ₪ באישום החמישי, 144,374 ₪ באישום השישי). בנוסף, קיבל ממתק, חלק לא ידוע מתוך המילון וחצי ₪ שזיהוה כהן העבירה לו וכן את הזכות שחתנו יעבוד כאדריכל בפרויקט של "שומרץ". עוד הורשע הנאש 2 בהלבנתו, פעולה ברכוש אסור, ניהול ספרי חשבונות כזבים (איושומים 4 ו-5) וכן בהפרת אמונים (באישום שביעי).

היחס בין מעשיו של נאש 1 למעשיו של נאש 2:

המאמינה עותרת לבית המשפט לגזר עונש זהה על שני הנאים וזו אף שלא נעלם מעיניה כי נאש 2 חטא במספר רב יותר של עבירות שודד תוך שהוא גורף לכיסו כספי שודד בשווי רב לאין ערוך מזה שלקח נאש 1 כשהעבירות אותן ביצע נפרטו על פניו תקופת ארוכה יותר. המאמינה עורכת את "האיזון" בין מעשייהם של הנאים בקשר לדבריה בנוגע לנאש 2 ובמאובחן מנאש 1 **"בית המשפט לא קבע קביעות ביחס לגובה הנזק שמעשו גרמו כפי שנקבע לגבי נאש 1. בנוסך, מעמדו של נאש 1 היה גבוה יותר... נאש 2 הורשע בעבירות הלבנתו והעבירות מס וגם לכך יש משקל. גילו של הנאש 2 מחייב אף הוא הקלה בעונש יחסית לנאש 1"** (ר' סעיף 194 לティעוני המאמינה לעונש).

אין בידי בית המשפט לקבל את נימוקי המאשימה כהסבר לעונשה דומה לעונשה לשני הנאים. גם אם אתן את מלאו המשקל לפרמטרים שצינו מעלה, לרבות מעמדו והשפעתו של נאשム 1, איני סבור כי יש לגזר גזירה שווה על הנאים. מספר העבירות, שווי השוחד והימשכותן מחייב השנת עונש חמור יותר גם אם לא באופן משמעותי, על הנאשם 2. לא בלי קשר, משום מה המאשימה בטיעוניה לעונש כלל לא התייחסה לעבירות השוחד בה הורשע הנאשם 2 באישום השישי בגדה קיבל לרשותו 144,000 ₪, תמורה קידום עניינו של קלוד נחמייס(!). לא בנסיבות ביצוע העבירה ולא במתחם העונש לו היא עותרת. די בכך להצביע על טעות משמעותית באופן שבו הגעה המאשימה לתוצאה האמורה.

מכל המקובל לעיל, וכטיכום בינויים, הנסי לקבע כי מתחם העונש ההולם בגין מכלול מעשי של נאשם 1 מן הראיו שינווע בין **5 ל- 8 שנים** מאסר בפועל לצד עונשה נלוות וקנס שנע בין 100,000 ₪ ל- 300,000 ₪. מתחם העונש ההולם בגין מכלול מעשי של נאשם 2 מן הראיו שינווע בין **6 ל- 10 שנים** מאסר בפועל לצד עונשה נלוות וקנס שנע בין 200,000 ₪ ל- 600,000 ₪.

קביעת עונשם של הנאים בגדרי המתחם:

בקביעת עונשם של שני הנאים בגדרי המתחם ולפוגם, יש לתת משקל להיעדרו של עבר פלילי, וلتՐומתם הציבורית הענפה בעיר אשדוד על פני שנים רבות. הדברים אמרוים בפרט לנאשם 2, אשר שימש במגוון תפקידים ציבוריים על פני שנים רבות עד אשר יצא לגמלאות. הנאים ראו בפיתוח העיר אשדוד בה הם גרים ועם ילדיהם, שליחות ציבורית. כפי הנלמד, הנאים "צמחו מלמטה", ובועל רב ובעשר אכבעות הצלicho להתקדם עד אשר אחזו בעמדות ציבוריות משמעותיות. כל אחד מן הנאים הותיר את חותמו בתפקידים אותם נשא. הנאשם 1 למד דרש וחקר את נושא תכנון ובניה עד אשר הפך להיות בר סמכא של ממש. הנאשם 2 ראה את תחום החינוך לנגד עניינו ופעל רבות לקידומו ובכלל אלה פעל להקמתה של מכללה ללימודיו הנדרשה בעיר כמו גם "סודה חדש של ישיבת "בני דקלים" לאחר פינויה מגוש קטיף. מעולותיהם של הנאים מצאו ביטוי בשורת המכתבים ועדויות האופי שהובאו לעיונו של בית המשפט. אין חולק כי אלו זכו למעמד של ממש בעיר אשדוד וממנו נשלו עם חשיפת מעשייהם.

יש להזכיר ערך שבצע כסף עיוור את עניין הנאים והביאם לסתות מן הדרך בה גדו וחוינכו. לא רק בצע כסף כי אם "שכרון כוח" הניע הנאים בתקופה הרלוונטית. הידיעה כי ביחיד יכול לעבר החלטות בניגוד לעמדת גורמי המקצוע, לטובת היוצרים עמם נקשרו, ובכלל, המריצה אותם ואפשרה את ביצוע העבירות על פני תקופה ארוכה, לא בצד נאים 4 הتبטה ביחס לנאים כי הם **"היו שנים מנהלים את העיר"** ור' הפרק הדן בכך בהכרעת הדין (סעיפים 149-177).

המשקל שיינתן להיעדרו של עבר פלילי, יהיה מתוון, זאת בשם לב לריבוי העבירות והימשכותן על פני תקופה ארוכה. אין מדובר בנסיבות חד פעמיות אלא התנהגות עברייןית מחושבת ונמשכת ר' לעניין זה ע"פ 2188/22 **MICHAEL GOLDBERG** ו**'ב מדינת ישראל'** (פורסם 7.6.22). עוד בהקשר לכך ר' הדברים האמורים בע"פ 267/13 **ASHCOL LTD. V. מדינת ישראל** [פסקה 17 לפסק דינה של כב' הש' דפנה ברק-ארץ] (פורסם בנוו, 23.6.13): **"כאשר עסקינו בעבירות שלLKIHATH SHODD AO GIVHA BI'DI UVED ZIBOR, NERAH CI MASHKLO SHL SHIKOL ZA NGURU. YISH TEM BETUNTAH SHL HAMERURAH CI NISIBA ZO AOFPINIAT LMKRIM SHL SHCHINTOT ZIBORIT BACEL LLMKRIM SHL LKHATH SHODD AO GIVHA MAHKOPHA HAMERURIT, BFRUT. HARI, BROP MKRIM NISIBA ZO MAHOVA "TANAI" NDRESH LKACHONA BTAFKID HAMAFSHAR AT BIZUON SHL UBIROT MASOG ZA. MEZUM TIBIN SHL UBIROT NSOA HARSHUA, HAN CZPOVOT LAHIBUR UL-IDI ANSHIM 'NORMATIVIM'."**

הנאים נפלו מאגירה רמה לבירא עמידתא. על עצמת ה"נפילה" הרחיבו בטיעוניהם לעונש כפי שגם בני

משפחתם ומכריםם. סוגיה זו זכתה להתייחסות בפסקת בית המשפט העליון אשר לא ראה בכך בהכרח, משום נסיבה לפחות: "אנשי ציבור ועבוריינו צווארון לבן בדרך כלל, כאשר הם נתפסים בקהלתם, מובאים למשפט ונדרשים לחת את הדין על מעלהיהם, מוצאים עצמן פגועים, מושפלים ומבוזים. אולם אין להם אלא להלן על עצמן, שכן אונה להם, שהרי דוקא מהם מצפים, שבאישיותם, בהתנהגותם ובדרך חייהם ישמשו אותן, דוגמה ומודפת לאחרים. כבוד האמון הניתן בהם כן גדולה האכזבה, כאשר הם מועדים ומתדרדרים. ככל שהם ראויים לתודה ולהערכה על פעולות חייבות她们 שעשו למען הכלל, כך הם ראויים לגינוי ולסלידה, כאשר הם מנצלים לרעה את המועד, את האמון, את הסמכות" (ע"פ 355/88 לוי נ' מדינת ישראל [פסקה 99 לפסק דין של כב' הש' לION], פ"ד מג(3) 221 (1989)).

עוד יש לתת את הדעת לטטלה שעברו בני משפטם של כל אחד מהנאשמים מרגע פתיחת החקירה ועד לסיום ההליך המשפטי. יחד עם זאת, אין מדובר בפגיעה חריגה מזו שנגרמת למשפחות אחרות שאחד מבני המשפחה מצוי עצמו חשוד בעבירות קשות ובמה שעריך עדיף להיכנס למאסר. יצוין כי אין טענה בדבר ילדים קטנים שייוציאו ללא טיפול כתוצאה מריצוי עונש מאסר. מנגד ולכן ניתן משקל לא מבוטל, הנאשם 2 בן 77 וריצוי מאסר ממושך בגין שכזה, קשה אף יותר מאשר על דרך הכלל.

הנאשמים כפרו במילויים להם ולא נטלו אחריות. למעשה, גם במעמד הטיעונים לעונש הנאשם 1 הסביר שככל חטאו היה בכך שהתערב בנסיבות לטובתו של ראש העיר ליטני ולא תמרק בציבי צילקר ז"ל. ברוי כי כפירה אינה אמורה להיזקף לחובתם, זהה גם לשון החוק כאמור בסעיף 40א(6). ודוק, לשאלת האם הנאשם לוקח אחריות על מעשיין יש גם משמעות בענישה. אי קבלת אחריות עלולה להuid על מסוכנות, מועדות אפשרית ובכך גם משפיעה על שיקולי הרתעה אשר מקבלים ביטוי בגדרי המתחם. על השפעה של אי קבלת אחריות בקביעת העונש הראי ר' ע"פ 7255/14 **антקלי נ' מדינת ישראל** (פורסם באר"ש, 11.4.16) וכן בע"פ 12/8421 ינון בן חיים נ' מדינת ישראל [פסקה 20 לפסק דינה של כב' הש' ארבל] (פורסם באר"ש, 29.9.13).

אשר לשיקולי הרתעת הרכבים, בת המשפט שבו ותנו כי נוכחות מאפייניה של העבירות בהן הורשעו הנאשמים, בכלל זאת היוטן של העבירות קשות לגילו ועוצמת הפגיעה בערכיהם המוגנים, יש לתת להם מעמד בכורה ור' לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 3927/16 **מדינת ישראל נ' בר-זיו** [פסקה 19 לפסק דין של כב' הש' מזוז] (פורסם בبنבו, (23.2.17):

"**עבירות השודד, כמו שאר עבירות השחיתות השלטונית, מתאפיינות בקשיים מיוחדים בחשיפתן על ידי מערכת אכיפת החוק, שכן בניגוד לעבירות "רגילות", בעבירות אלו אין קורבן מוגדר, כל המעורבים הם עשויים עבירה שאין להם כ摹ון עניין בחשיפת המעשים, וקורבן העבירה האמתי של עבירות השחיתות השלטונית הוא למעשה אמרור הציבור כולם. קשיים זה בחשיפת העבירות מחיב מתן משקל מיוחד לשיקול של הרתעת הרכבים. עקב כך, אינטראס הרתעת הרכבים, הינו הרתעה ממשמעותית כלפי ציבור ועורבים אחרים בעבירות השחיתות השלטונית, הוא בעל חשיבות קריטית ממש.**"

עוד ר' בהקשר לכך בע"פ 150/88 **לושי נ' מדינת ישראל**, פ"ד מב(2) 650, 660 (1988)).

"**...UBEIRAT HOSHED METBUA GOREM LA-HASHATAH MIDOT BMINHAZ LITZIBURI. MACHAN HAHAKRA LA-HEITAL UNONIM MARTEIYIM UL ALLA HACHORIGIM MIN HSORAH VOMBAIIM LSIBOSH DRICI BMINHAZ TAKINIM. CAN GUBER HAINTRAS LITZIBURI, SHULI MIZOHA BITEH HAMISHPET LE-SHOMOR.**"

מצבו הרפואי של הנאשם 1

מטעמו של הנאשם 1 הוגשה אסופה מסוימת רפואיים רפואיים ללמידה על כך שהוא אינו בקיום הבריאות. באופן ספציפי נטען שנאשם 1 עבר "אומם מוחץ". בעניין זה, כל הממסכים (למעט מסמך אחד) שהוגשו לעוננו של בית המשפט הנם מהתקופה של

3 הימים בהם אושפז בבית החולים בגין האמור 29.4.19 - 27.4.19) שלאחריה שוחרר לביתו עם המלצות למעקב וטיפול רפואי. המסמן הנוסף עניינו ביקורת מתאריך 4.7.19 4.7.19 גם בסופו המלצה להמשך מעקב. יצא אףօ כי יש לחת משקל למצבו הבריאותי, אולם בגדרי המתחם.

מצבו הרפואי של הנאשם 2

ב"כ הנאשם 2 עתר לבית המשפט לחזור לקולא ממתחם העונש בשל מצבו הרפואי הקשה הנטען של הנאשם ובסתמך על שלוש חוות הדעת שהוגשו בעניינו: חוות דעת של ד"ר פרלוב מתאריך 27.5.18, חוות הדעת של יונתן שמעוני מתאריך 18.3.22 (שהוגשה בהסכמה ומסתמכת על חוות הדעת של ד"ר פרלוב), חוות הדעת של ד"ר איגור ברש מיום 28.3.22 שנפגש עם הנאשם 2 והסתמך על המבקרים חוות הדעת של ד"ר שמעוני. ד"ר ברש **התיצב בבית המשפט ונחקר על חוות דעתו.**

בתמצית, בחוות דעתה של ד"ר פרלוב מישנת 2018 מצוין כי מדובר ב"**דמנציה בחומרה קלה**" עם דינמיקה של החמרה בעיקר בזיכרן לטוח קצר ולטוח ארוך. עוד מתואר כי לדברי הנבדק, הוא פעיל חברתי, כולל עזרה בניהול משק הבית "קניות, ביקורים לימודיים בישיבה, הרצאות, נוהג בכוחות עצמו ללא תקלות, טוען עצמאי בניהול כספים, נוטל טיפול רפואי קבוע בכוחות עצמו". הערכה התפקודית על פי דיווח אשטו וילדיו לפי מדד IADL הנה 12/14 - "מעט עצמאי" ולפי מדד 100/100 BADL. התוצאות ב מבחן מיני-מנטל (MMES) היו 30,25 וב מבחן MOCA 22/30. בהמשך, מפורטת המסקנה ולפיה: "**להתרשםoti, בעקבות הקיהין ממנו סובל נבדק השנה,אמין בחומרה קלה, בשלב הנוכחי עם החמרה הדרגתית...אני חושבת, שניתן להסתפק ולהסתמך על תשובותיו כמשמעותו את המתරחש בעברו.**".

ANTREOGRADE AMNESIA תהליכי למידה- זיכרון אפיוזדים לקויים. היכולת לזכור זיכרונות (חדים) לקויה. ליקוי זה מתבטא בירידה משמעותית ביכולות לאחזר מידע בטוחנים של דקוט, שנות וימים לאחר החשיפה למידע ומשפיע בעיקר על מידע אליו נחשף פעמי אחת, כמו פרט שיחה... לגבי תהליכי שפטים: הסינטקס שמור, הקריאה (הטכנית) שומרה. לא הייתה עדות לליקוי בשלייפת מילה אך יש לקחת בחשבון שהתחום השפטី היה חזק אצל ומאחר וקיים דיווח על קשי צזה (שכחת שמות) לא ניתן לשולץ ירידה בשלייפת מילה. הפוטנציאלי להפסקה ולהמשגה תיקין... קיימת מודעות לליקוי בזיכרון. מצקה רגשית משמעותית... מעבר לכך ישנים א. סימנים לקשי בתפקידים קשביים- במיקוד ודיכוי ב. רושם של קשי בשלייפת מידע מה עבר ג. חשד לירידה בזיכרון סמנטי ...".

בדין האבחןתי מצוין כי הפרופיל הנירו-פסיכולוגי שהתקבל יכול לנבוע מאחד הגורמים הבאים או שלוב שלהם: תהליכי מוחי ניוני שהסבירות לאפשרות זו ביןונית עד גבואה או מצוקה רגשית שהסבירות זהה הגורם הבלעדי היא נמוכה. בסעיף המלצות: מומלץ למשפחה לקבל הדרכה נירו-פסיכולוגית, הומלץ לשcool מינוי אופטורופוס על מנת למנוע התנהגות כספית חסרת שיפוט, הומלץ לשcool הערכה נירו-פסיכולוגית מוקוצרת תוך שנה לצורך מעקב והтиיעצות רפואית.

בחוות הדעת של ד"ר ברש, מפורט בסיכום כי "מזה 4-5 שנים לוקה בתהליך דמנטי על רקע של מחלת אלצהיימר ו/או פגיעה וסקולארית. עיקר הפגיעה הקוגניטיבית הינה בתחום הזיכרון, לטוח קצר וחלקית לטוח ארוך. בנוסף, נפגעה גם יכולתו לנשל עניינו, לרבות עניינו הכספיים... בנוסף לפגיעה הקוגניטיבית ישנים סימני חרדה ואי יציבות ומצב רוח... לפי הערכה נירו-פסיכולוגית וنتائج הבדיקה הנוכחית, כשירותו הדינמית מוגבלת, ישנו קשיי משמעותי בשחוור העבודות, בהבנת המ██דים ובמסירת מידע מדויק לבית

המשפט. הנני מצטרף להמלצות של מר יוני שמעוני - ניירו-פסיכולוג בדבר הצורך למינוי אופוטרופוס לרכוש...
הנני ממליץ לבית המשפט לנקח בחשבון נתונים אלו בעת קבלת החלטה לגבי עונשו. סבורי שמצו
הكونטיבי עלול להשפיע באופן משמעותי על יכולת של יצחק לשאת עונש מאסר בפועל.

דין - מצב רפואי:

מطبع הדברים, גילו של הנאשם ומצו הרפואני נלקחים וילקוו בחשבון בגדרי המתחם כפי שהדבר מצוי בסעיף 40 יא(1) לחוק העונשין. אלא מי, עתירת ב"כ הנאשם 2 היא לכך שמצו הרפואני הנטען יbia לחירה מטה מתחם העונש ההולם. על פניו חריגה שכזאת אפשרית בהתאם לתיקון 113 רק מטעמי שיקום. אף שכך, בית המשפט העליון הכיר באפשרות לחזור לקויה מתחם העונש ההולם בשל "שיקולי צדק": **"קביעה זו, שבמסגרתה נפתח פתח צר כאמור לעיל, יש בה מענה לצורך - המתעורר אمنם במקרים חריגים ונדרירים - לגוזר על הנאשם עונש מחוץ למתחם העונש ההולם למעשי ולהגעה לתוצאה צודקת והוגנת במקרים פרטניים"** (ע"פ 5669/14 לופolianסקי נ' מדינת ישראל [פסקה 229 לפסק דין של כב' הש' פוגלמן] (פורסם בנבו, 15.12.29)(להלן: "ענין לופolianסקי").

בעניין לופolianסקי בית המשפט העליון ראה במצבו הרפואי הרעוע של הנאשם כenza הנכלל באותו מקרים "חריגים ונדרירים", המצדיקים חריגה מתחם העונש. מתוך שכך, בית המשפט העליון מניח את הכללים לגבי מה "יחשב במצב רפואי" המצדיק חריגה ומה הם האיזונים שעל בית משפט לעורוך בבואו לעורוך שימוש בסמכותו זו:

"בבואה בית המשפט לשקלן חריגה מטעמי צדק מתחם העונש ההולם, שומה עליו לאזן בין טעמי הצדיק המצדיקים חריגה מן המתחם לבין חומרת המעשים שביהם הורשע הנאשם. בקטגוריה שהה עסקינו יש לבחון אם עונש של מאסר בפועל עלול לסכן את חייו של מי שהורשע בדיון או לקצר בצורה ניכרת את תוחלת חייו, ולהביא מנגד, כאמור, את חומרת המעשים שביהם הורשע. תוצאת איזון זה עשויה להיות שליחתו של הנאשם לעונש מאסר בפועל הנמור מתחתי מתחם העונישה שנקבע; או הימנעות מהשתתת מאסר בפועל, גם מקום שבו "רצפת" מתחם העונש ההולם כולל עונש מאסר בפועל, הכל לפי נסיבות המקירה.

麥אן אתה למד כי גם הנאשם החולה במחלה קשה, אוanza שהמאסר יסב לו סבל רב וייחודי, עלול להישלח לשאת בעונש מאסר בפועל, מאחורי סורג וברית. הדברים נכונים גם כאשר עסקינו במי שמצו הריאות רעוע. כבר נפסק כי "[...] מצב בריאותי קשה - איןנו צריך בהכרח להזכיר לעבריין פטור מעונש מאסר בפועל בגין מעשי הרעums, ככל שעונש זה מוצדק לגבי לאחר הרשותנו [...]" (ענין פלוני, פסקה 14). כאשר עסקינו במצב רפואי, בכלל, הנחת המוצא היא כי גורמי הרפואה בשירות בתי הסוהר ערוכים לטפל באיסרים במצב רפואיים שונים, כולל ככל שאינם פשוטים כלל ועיקר. את מצאו הרפואי של מי שהורשע בדיון יש לאזן עם שיקולים רלוונטיים אחרים, ובכל אלה הסיכון שושקף לציבור ממנו. אין אפוא בדברינו אלה ממשום קביעה כלל שלפיו טעונה לקיצור תוחלת חיים נושא**תביעה**, מניה ובייה, חסינות מפני עונש מאסר בפועל" (פסקאות 221, 222 לפסק דין של כב' הש' פוגלמן).

ישם אל לב כי בית המשפט העליון בעניין לופolianסקי עשה שימוש בבחן "סיכון וקייזר תוחלת החיים" שברגיל נעשה על ידי ועדת השחרורים בבואה לדון בבקשת אסיר לשחרור מוקדם בהתאם לסעיף 7(א)(1) לחוק שחרור על תנאי מאסר, התס"א-2001, הגם שהלה עוד טרם החל לרצות את עונשו. על פי האמור, אך מתקבקש לבחון את מצאו הקוגניטיבי של הנאשם 2 בזיקה לשאלתו למאסר גם לפי המבחן הנוגע לאסיר הולקה בדמנציה, כאמור בהוראת סעיף 7(א)(ב) לחוק שחרור על תנאי הקובעת כי הוועדה רשאית להורות על שחרור מוקדם בסיטואציה שבה:

"האסיר מחוסר הכרה באופן קבוע או נמצא במצב דמנציה מתקדמת, שבשלותם הוא זוקק להשגחה רצופה במשך 24 שעות ביממה; לעניין זה, "דמנציה מתקדמת" - אי-התמצאות בזמן ובמקום באופן קבוע מפאת מצב גופני או בשל ירידת קוגניטיבית".

ישום האמור לעיל למקורה שלפנינו, מוביל למסקנה כי גם אם בית המשפט מקבל את האמור בחווות הדעת כתובם וכלשונם, ומעניק להם את מלא המשקל (ואין זו דעת בית המשפט), אין בכך כדי להביא את בית המשפט להימנע משילוחתו של הנאשם 2 למאסר בפועל ולמצער לחרוג מטה עונש הוהם. מצבו הקוגניטיבי של הנאשם, המוגדר על ידי ד"ר ברש כ"דמנציה" בדרגה בינונית, אינו מעמידו בסיכון לחיו היה ושילוח למאסר אף לא קרוב לכך. אך גם אין לומר שמאסר בפועל יש בו מושם ל��ר בצוරה ניכרת את תוחלת חייו. למעשה, אין טענה לכך מצד ההגנה וכן גם לא מצד ד"ר ברש אשר כאמור, לא ראה במצבים שקבע ככלל הפסולים את כשירותו של הנאשם 2 מלריצות מאסר בפועל: "לא אמרתי שהוא לא יכול, שיש קושי. אני לא כתבתי בחווות הדעת שהוא לא יכול בשום מקום, אני אמרתי שקיים קושי..." (עמוד 883 לפניו מיום 19.5.22); "הוא לא יותר מסוכן (הכלא ד.ב.ט), אני לא כתבתי שהוא יותר מסוכן. אני כתבתי שיש לו בעיה להסתגל... הכוונה הייתה שעם בן אדם עם ירידת קוגנטיבית, יש קושי ממשוני להסתגל לתנאים חדשים ולא יידודתיים". בהמשך מושナル האם הכלא יכול להטיב עם הנאשם נוכח כך שגם מסגרת עם סדר יום קבוע, ענה: "יכול להיות, אני לא יודע איך יגיב, יכול להיות שהוא יפתח לטובה. אבל בעיני, בגין קשה עם דמנציה, עם קושי בהתמצאות, עם זה שהוא לא זוכר איך להגיב ולמה הוא הלך למרתף לדעתו עלול להיווצר קושי" (שם, עמוד 883). לא למיותר לציין כי בכל מקרה, גם לשיטת ההגנה, הנאשם 2 אינו סובל מדמנציה מתקדמת, חוסר התמצאות בזמן ובמקום באופן קבוע, וגם כאן, מן הראי להוסיף, אף לא קרוב לכך(בקשר להוראת סעיף 7(א)(2)(ב) לחוק הנ"ל).

כל זאת נאמר בנפרד מהஐוזן שעל בית משפט לעורוך בכל מקרה מול חומרתם הרבה של המעשים בהם הורשע הנאשם כמפורט בהכרעת הדין ובגזר הדין. לאばかり נקבע על ידי בית המשפט העליון כי גם מצב רפואי קשה אין בו משום חסינות מפני עונש מאסר בפועל.

יתר על כן, בנדון דין, הנחת המוצא היא כי שירות בית הסוהר עורך לחתת מענה טיפול רפואי ראוי גם לאסירים שמצבם הרפואי מורכב ואף קשה, בין אם על ידי גורמי הרפואה בתוך שב"ס ובין אם בהיעזרות בגורמים רפואיים, לרבות מומחים, מחוצה לו. על עמדזה זו חזו בית משפט במספר רב של פסקי דין ור' בין היתרע"פ 7757/21 **אהרון קי מרזוקי נ' מדינת ישראל** [פסקה 27 לפסק דין של כב' הש' שוחט] (פורסם באר"ש, 24.5.22) וכן דברי בית המשפט העליון בע"פ 22/2077 **יעיסא عبدالקader נ' מדינת ישראל** [פסקה 29 לפסק דין של כב' הש' אלרון] (פורסם באר"ש, 1.6.22)

באופן ספציפי בעניינו של הנאשם 2, שב"ס קיבל לרשותו את חוות הדעת וראה לנכון לציין במסמך שהועבר לבית המשפט ביום 11.5.22 החתום על ידי עו"ד אפרת פلد משלכת הייעוץ המשפטי כי:

"על פניו, על פי חוות הדעת שהועברו לעייננו, גורמי הרפואה לא התרשמו שהנאשם סובל מדמנציה בשלב שאין מאפשר שהיא במאסר. מהמסמכים שהועברו ניתן להיווכח כי מדובר באדם שמנהל חי שגרה, נמצא בהכרה מלאה, מתקשר, ניד, עצמאי, מודע לנסיבות ולהליכים המשפטיים המתנהלים כנגדו, נוהג. אירוע השכחת המתוירים, הקושי בრיכוז, מצב הרוח הירוד וניהול כספיו על ידי בנו - אין בהם כדי להשיליך על מהלך מאסרו או להוות אינדיקציה כלשהי בדבר יכולתו לשאת עונש של מאסר בפועל".

אליה כאלה מלבדים כי גם בהנחה שהנאשם סובל מדמנציה בינונית, אין בכך כדי למנוע את שליחתו למאסר או לחרוג מטה עונש הוהם.

לכוארה, ניתן היה להפסיק הילוכנו בגיןו למצוות הקוגניטיבי של הנאשם 2 בנסיבות זו. ואולם, מעלה מן הצורך, סבורי כי הטענות בגיןו למצוות הקוגניטיבי של הנאשם כאמור בנסיבות דעתו ובעדותו של ד"ר ברש, מופרחות, ואין משקפות את מצוות הקוגניטיבי של הנאשם 2 לאשרו.

כמפורט מעלה, מחוות דעתה של ד"ר פרלווב נלמד כי בשנת 2018 הנאשם 2 אובחן כמי שמתפרק באופן עצמאי בנסיבות כמעט מלאה וביחס לדמנציה, הרושם היה כי זו בדרגת חומרה קלה. ד"ר ברש מודיע כאמור, אך ציין כי חלה החמרה מאז שנת 2018. קביעה זו נעשתה מבלתי שד"ר ברש נדרש לעדותו של הנאשם 2 לפני בית המשפט בשנת 2020 שנמשכה על פני שעوت ארוכות, ועל פניו, שוללת קיומה של דמנציה בדרגת החומרה הנטענת; הדבר לא מניע מד"ר ברש לטעון גם ביחס לכשירות הדיניות של הנאשם, מתוך התבוסות על בעיות בזיכרון לטוווח קצר אך ללא הזדמנות כלל למבחןים שנקבעו בפסיכיה בסוגיה; ד"ר ברש לא היה מודיע לכך שעד להרשעתו של הנאשם 2 הלה כיהן כחבר דירקטוריון במכילה, ולא זו בלבד, זכה לתשבחות על פועלו; חומרת הדמנציה הנטענת עומדת בסתייה לכך שנאיהם 2 נוהג ברכבו באופן עצמאי ולבדו עד לימיים אלו. הטענה כי מדובר בנטיות בגדרי העיר אשדוד אינה מוגשת על הפער העצום בין מי שטעונן לדמנציה בדרגה בינונית לבין יכולת לפעול רכב, לנוטט עמו לכל מקום ולהזoor לבתו; ד"ר ברש הסתמך על הערקה הנירופסיכולוגית של יונתן שמעוני, אולם נמנע לעורן לנאים מבחן MMES ומבחן MOCA. חשיבותם של מבחנים אלו מתקבלת משנה תוקף בשים לב לכך שגם נערכו לנאים 2 בעבר, לפחות פעמיים, ועל כן יכולים לשמש אמת מידת התדרדרות הנטענת; חוות דעתו של ד"ר ברש נמסרה מבלתי שקיבל או ביקש לקבל את חוות הדעת שערקה ד"ר שפט לנאים מנתן 2019 שבה לכוארה, היה שיפור בחלוקת מהדדים; חוות דעתו של ד"ר ברש, כמו גם האבחן שערק שמעוני, נסמכת רבות על דיווחים מבני משפחתו של הנאשם על הסובייקטיביות והנגזרות של דיווחים כאלה, מבלתי לאש אן להפריך דבריהם; חרף הטענה בדבר פגיעה בזיכרון קוגניטיבית עוד מנתן 2018 וחՐף והמלצת של מר שמעוני, לא נתען שהנאיהם כבר אין עורק קניות ומילא גם לא מונה לו אופטראפום לרכוש.

מן המקבוץ, מסקנת בית המשפט היא כי אף שיש לנאים 2 ירידת בקוגניציה, זו אינה בדרגה הנטענת על ידי ד"ר ברש, ובמובנים מסוימים, תואמת את גילו והפגיעה הנלוות לו. לקות זו אינה מצדיקה חריגה מטה ממתחם העונש.

חולוף הזמן:

הנאיהם נתונים היום את הדיון על עבירות שבוצעו לפני תקופה ארוכה ועל כך אין חולוק. הנאשם 1 נתן הדיון על עבירות שבוצעו בשנים 2004-2009 ואילו הנאשם 2 על עבירות שבוצעו בשנים 2005-2011.

ב"כ המשימה כדרכו, טען בעניין חולוף הזמן "דבר דבר על אופניינו" תוך שימוש העברות עד לחשיפתן, מרכיבות החקירה, היקפה חסר התקדים כמו גם הפעולות שקדמו להגשת כתוב האישום ובכללן, השלמות חקירה, שימושים וגיבושים של כתוב אישום בגין מעורבים רבים. עוד נתען כייחסת למרכיבות של התקיק הוא נהול באופן ייעיל, תוך עמידה בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, "משך טיפול התביעה עד להגשת כתוב אישום", הנחיה מס' 4.1202 (להלן: "**הנחיות יומם"ש"**) והגע לכדי סיום בתקופה קצרה מזו שתיקים דומים ואך קטינים יותר בהיקפם מסתיים. כך, הפנה התובע לשם השוואה למשך החקירה וניהול התקיק כפי ביטויים בע"פ 3380/16 **יוסף נאמן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבבו, 14.3.17); ע"פ 2742/12 **אורן רש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבבו, 5.3.13) רע"פ 674/13 **יורי ליטבק נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבבו 28.1.13). עוד פורט כי חלק מהנסיבות ההליליים נועז באופן ניהול הגנתה הנאים שביקשו לחשוך את מרבית עדוי התביעה, הגם שלא הייתה מחולקת Amitiyit לגבי מרבית הדברים שמסרו. מכל האמור, סביר ב"כ המשימה כי אין לדבר על "עינוי דין" או "שיוהו", אלא דרך ניהול מקובל של מעצים מורכבים משפטית ועובדתית. משכך, המשקל שיש לתת לחולוף הזמן מן הראי שייא נמור.

מרבית הטיעונים המפורטים מעלה מוקובלים על בית המשפט. אין חולוק כי מדובר בתיק חריג בהיקפו ומרכובתו, כאשר

כפי הנלמד, בנוסף לפרשות שהבשוו לכדי כתב אישום, מציאות עוד פרשיות נוספות בהן נחקרו הנאים ומעורבים אחרים שבהן לא נמצאו די ראיות להעמדה לדין. אורכה של הכרעת הדין וריבוי הפרטיטים שבה יכול להעיד גם כן על האמור.

לצד אלה, מן הרואין לציין כי יכול וניתן היה לקצר את התקופה שחלפה מאז נפתחה החקירה הסמוכה ועד הגשת כתוב האישום, גם אם לא באופן דרמטי. כמו כן, בית המשפט מוצא דואק לציין לחיבור את התנהלות ב"כ הנאים בניהולו של התקיק אשר לא דבקו בדרישות פרוצדורליות, לא ביקשו לדוחות דינומיים, וניהלו את הגנת הנאים (אף שנחתה על ידי בית המשפט) באופן יעיל ומקצועי. יוזכר כי במהלך ניהול התקיק פרצה מגפת הקורונה על המשמעויות הנגזרות מכך, כאשר בנוסף לנאים כאן, העמדו לדין נאים נוספים אשר רק בשלבים כאלה ואחרים הגיעו להסדרי טיעון.

ודוק, גם כאשר אין לדבר על "עוני דין", "שייחוי", "אי עמידה בהנחות יועם" או "אשמה" של מי מהצדדים בסרבולו של ההליך, אין פירוש הדבר שעיל בית משפט להתעלם מחלוקת הזמן. יהיה בכך רק כדי להשפיע על המשקל שיינטן לו וכן לרבות על השאלה האם ההשפעה תהיה בגין המתחם או בגיןו עצמו. בעניינו, אף שלא מצאתו כאמור חריגה מהנסיבות היועם" או שייחוי חריג, חלוף הזמן המשמעותי הוא פרטיט אשר יביא להקלת בעונשם של הנאים.

אחדות הענישה:

שני הנאים הלינו על כך שנוטני השודד, "בעל הממון" והכוח יצאו בסופם של דברים עם עונשה כלכלית בעיקרה, אך בכלל, בעוד שעובדי הציבור ה"זוטרים" צפויים למאסר ממושך. טענות אלו הועלו גם במהלך התקיק, אולם תחת הcotרת של "אכיפה ברנית והגנה מן הצדק". במסגרת הכרעת הדין ניתנה התייחסות בית המשפט לטענה זו כאמור בסעיפים 604-589 וכן סעיפים 1156-1165. כל שנאמר במסגרת הכרעת הדין תקף באותה מידתם גם לגבי הדין.

בכך אין סיג, שכן גם אם טענת ההגנה מן הצדק נחתה, עדין ישומה علينا לבחון את הפער בין העונשים במסגרת עקרון "אחדות הענישה". בבחינת טענה זו ישראש לשאלת האם אכן מדובר בנסיבות דומות שהובילו לתוצאה שונה והתשובה לכך שלילית. ישנו הבדל משמעותי שלא לומר תחומי, בין העברות בהן הורשו הנאים לבין אלו בהן הורשו כל אחד מהיזמים. כפי שפורט מעלה, כל אחד מן הנאים הורשע במספר של עבירות של לקיחת שוחד לצד עבירות נוספות של הפרת אמונים וכן עבירות מס והלבנתו (בעניינו של נאם 2 בלבד).

מנגד, כל אחד מן היזמים הורשע ביחס לפרויקט אחד וגם זאת בעבירה קלה בהרבה מקבלת שוחד או מתן שוחד. כך, נאשם 4 הורשע בעבירה של טיוע להפרת אמונים; נאשםת 6 בעבירה של טיוע להפרת אמונים; נאשם 8 בהפרת אמונים; נאשם 10 בטיוע להפרת אמונים וידיעות לא נכונות לפי פקודת מס הכנסת; גלעד פרימק בהפרת אmons ומסירת ידיעות לא נכונות; קלוד נחמייס בטיוע להפרת אmons וקבלת נכסים שהושגו בפשע. למעשה, היחיד שהורשע במסגרת הסדר בעבירה של מתן שוחד הוא הקבלן יואל ישראל. לא למי יותר לציין כי במסגרת הכרעת הדין, כמו גם גזר הדין, בית המשפט אינו נדרש (וגם אינו יכול להידרש) לשיקולים שהביאו את המאשימה, כמו גם את היזמים, להגיע להסדר הטיעון אליו הגיעו. הדברים אמורים בפרט בנוגע ליזמים שעוניים נזון בפני מותבים אחרים.

יש במפורט מעלה למד על שני נספחים שכון כל המעורבים כבר בסמוך לאחר הגשת כתוב האישום הגיעו להסדר, לסתו אחריות על מעשייהם וחסכו זמן שיפוטי יקר (למעט נאשם 4 שהגיע להסדר לקרה סוף של ההליך). נטילת אחריות זו מקבלת משנה תוקף במקרים מסוימים ומוסכמים כדוגמת תיק זה. ומשזה תמונה הדברים, ברי כי לא ניתן להשווות בין מי שהורשע בשלוש או ארבע עבירות של לקיחת שוחד לאחר ניהול הוכחות למי שהורשע בעבירה אחת של טיוע להפרת אmons והכל במסגרת הסדר סגור לעונש. לא בלי קשר, בקבלת הסדר הטיעון בעניינים של היזמים, אין ממש אמירה של בית משפט כי העונש המוסכם הוא העונש הרואין. בית משפט יחרוג מהסדרי טיעון רק במקרים קיצוניים ווציאי דופן, ולא בכל מקרה שבו מדובר בעונש מקל, ואף מקל ממשמעותית.

יתר על כן, אפילו דבר היה בסימטריה של מספר עבירות של לקיחת שוחד אל מול עבירה של נתינת שוחד, מן המפורסמות הוא כי מעשי של מקבל השוחד חמורים יותר מזה של הנונטן. הבדל זה בא לידי ביטוי בעונש המאסר המרבי שנית להשתת על המקובל, 10 שנים, לעומת עונש מאסר של 7 שנים אותו ניתן להשתת על הנונטן (וגם אם בעבר העונש היה זהה, לא היה בכך כדי ללמד כי בת המשפט והמחוקק ראו באותה מידת חומרה את מעשי של נונט השוחד אל מול איש הציבור, מקבל השוחד).

ואם בכך לא די, הרי שגם אם נניח שמדובר בנאים דומה ולמצער ניתן לבצע את הבדיקות המתבקשות, ל科尔א ולהומרא, נקבע בפסקה פעמים רבות שעיקרן אחידות הענישה אינו חזות הכל אלא שיקול אחד מבין מכלול שיקולים שעל בית משפט לשקל על מנת להגיע לתוצאה ראייה (ר' גם ע"פ 20/02/10 סוויטה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.5.03); ע"פ 03/2003 קמינסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 441 (2003); ע"פ 5640/97 ר' מדינת ישראל פורסם בנבו, 433 (2) נג(2) 1999); רע"פ 09/2003 פראגין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 5.5.09); ע"פ 09/2009 מדינת ישראל נ' מטודי (פורסם בנבו, 5.11.09); (ע"פ 21/2013 מוחמד כ'בארין נ' מדינת ישראל [פסקה 21 לפסק דין של כב' הש' מינץ] (פורסם באר"ש, 31.5.22)).

ומשנאמרו הדברים, העונשים שנגזרו על שאר היוזמים יהיה בהם להשפיע על עונשם של הנאים ול科尔א אולם במסורת. בהקשר לכך ר' ע"פ 20/2009 מיכאל פרץ נ' מדינת ישראל (פורסם באר"ש, 2.5.22), ע"פ 19/4959 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם באר"ש, 12.6.22)

שאלת הקלו:

המדינה עותרת לקבוע כי נפל במעשייהם של הנאים כלון ולפסול אותם מלכהו כחברי הוועדה לתוכנן ובניה בהתאם להוראת סעיף 44(ב) לחוק התכנון והבנייה. אף שהצדדים לא טוענו לעניין זה, ולמען הסר ספק, אצין בקצרה כי במובاهך, בעבירות בהן הורשו הנאים דבק פגם מוסרי חמור המצדיק הטלתו של קלון. לא רק סוג העבירות בהן הורשו הנאים שעוניין שוחד והפרת אמוןם מצדיק הטלת קלון, אלא נסיבות ביצוע העבירות, ריבוי והימשכותן. הנאים חטאו בשחיתות ציבורית, ניצלו באופן בויטה את מעמדם ופגעו באמון שרכוש הציבור בעיר אשדוד בנבcharיו. אשר על כן מוצדק ואף ראוי לפגוע בזכותם להיבחר מחדש למוסדות במסגרתם פעלו בדרך של השחת קלון. וראה בעניין זה ע"פ 15/2009 מדינת ישראל נ' שמעון גבשו (פורסם בנבו, 31.3.16), בג"ץ 02/2011 פיגלין נ' י"ר ועדת הבחירות (פורסם בנבו, 15.5.03) וכן בג"ץ 07/2009 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 26.2.08).

בקשות החילוט:

חילוט בעניינו של נאם 2 - מסגרת נורמטיבית:

החילוט בעניינו של הנאם 2 נעשה בהתאם להוראת סעיף 21 לחוק איסור הלבנתה הון. שתי תכליות עיקריות להסדר החקלאות לפי חוק זה. הראשונה היא "תכלית הרעתית" הינו פגעה בתמരיך הכלכלי העומד בסיסו ביצוע עבירתה המקורי. השנייה, "תכלית קניינית", הוצאה בלעו של גזל מפיו. לצד שתי תכליות עיקריות אלו קיימת ה"תכלית המניעתית" הנוגעת לחייב רכוש ששימוש לביצוע העבירה או אפשר את ביצועה. בהקשר לתקילת הקניינית, הוטעם כי זו נועדה לפגוע בעברין בדרך של עיצום כספי כי אם ליטול בחזרה מיד העברין רכוש שאינו שייך לו (ור' ע"פ 18/6339 ירון בלוא נ' מדינת ישראל (פורסם באר"ש, 15.1.20) (להלן: "ענין בלוא"); ע"פ 15/6145 פישר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 25.10.15) (להלן: "ענין פישר").

על ההבדל בין התכליות הקניינית של חילוט לפי חוק הלבנתה הון לבין התכליות העונשית של הকנס עמד בית משפט העליון בע"פ 7475/95 **מדינת ישראל נ' בנים שטרית**, פ"ד נב(2) 385 (להלן: "ענין בנן שטרית"): "אכן, מן היבט החשבוגאי, אין זה משנה כיצד 'תכמה' נטילת הכספיים מרשותם של המערערים; ו מבחינתם חד הוא, אם הנטילה כאמור, תהיה בדרך של 'תשולם קנס' או בדרך של 'חילוט'. ברם, מן היבט הציבורי יש חשיבות ראשונה במעלה להבחנה בין השניים: קנס - 'מכה' את העברין בנסיבות של הפרת הדין, בשיעור שקבע החוק והוא משללים ממשאביו הכספיים הלגיטימיים של הנידון; ואילו חילוט - נוטל מן הנידון רכוש שהושג בעברית סמים ללא קשר לערכו ולשיעורו, רכוש שאינו שייך לו אלא מוחזק על ידו שלא כדין".

סעיף 3 לחוק איסור הלבנתה הון קובע:

- (א) העוסה פולה ברכוש, שהוא רכוש כאמור בפסקאות (1) עד (4) (בחוק זה - רכוש אסור), במטרה להסתיר או להסתור את מקומו, את זהות בעלי הזכיות בו, את מיקומו, את תנויותיו או עשייה פולה בו, דינו - מסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהकנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין -
- (1) רכוש שמקורו, במשרין או בעקביפין, בעבריה;
  - (2) רכוש ששימש לביצוע בעבריה;
  - (3) רכוש שאפשר ביצוע בעבריה;
  - (4) רכוש שנעbara בו בעבריה.

סעיף 4 לחוק איסור הלבנתה הון קובע:

"העוסה פולה ברכוש, בידיעה שהוא רכוש אסור, והוא בשווי שנקבע בתוספת השנייה, דינו - מסר שבע שנים או קנס פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "ידיעה" - למעט עצמת עינויים כמשמעותה בסעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין".

סעיף 21 לחוק הנ"ל קובע:

"21(א) הורשע אדם בעבריה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לушות כן מנימוקים מיוחדים שיפורט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכשו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -

(1) רכוש שנעbara בו העברית, וכן רכוש ששימש לביצוע העבריה, שאפשר את ביצועה או שיועד לכך;

(2) רכוש שהושג, במשרין או בעקביפין, כScar העבריה או כתוצאה מביצוע העבריה, או שיועד לכך.

סעיף 21 קובע כלל ולפיו מקום שבו אדם הורשע בעבריה לפי סעיף 3 או 4 לחוק איסור הלבנתה הון (כפי שהורשע הנאשם 2) או אך בית משפט מחויב לצוות על חילוט רכשו בשווי הרכוש שנעbara בו העבריה. הימנעות מחילוט היא החrig לכל ותיעשה מנימוקים מיוחדים שיפורטו. ורי ענין בלבד, פסקה 14 לפסק דין של כב' השופט פוגלמן; ע"פ 8312/17 **ברהמי נ' מדינת ישראל** [פסקה 35 לפסק דין של כב' הש' עמידת] (פורסם בנבנו, 17.4.18) (להלן: "ענין בראמי"); ע"פ 17/17 **סנדLER נ' מדינת ישראל** [פסקה 9 להחלטתו של כב' הש' מוזז] (פורסם בנבנו, 23.10.17).

ההלכה היא כי "העברית" כאמור בהוראות סעיף 21(א)(1)(2) היא עבריה לפי סעיפים 3 ו- 4

חוק איסור הלבנת הון ולא לעבירות המקור. נזרת מכך סעיף החילוט מafka לבית המשפט את הסמכות לחייב את כל הרכוש האסור הקשור לעבירות הלבנת ההון, בין אם מדובר ברכוש הקשור ביצוע העבירה או רכוש שהוא בבחינת פירות העבירה (ר' עניין בראמי, פסקה 31).

החוק לא פירט מה יחשב כ"נימוק מיוחד" המצדיק הימנענות מחילוט מלאו הרכוש האסור. בעניין בלבד פירט בית המשפט העליון מה נחשב בעבר "נימוק מיוחד" מבלי שהיה בכך משום רשימה סגורה. אך בין היתר צינה "פגיעה קניינית" שתיגרם לנשio של הנאשם; קיומה של "זכות מוכרעת" ברכוש העבריין; מתן פיצוי לكونים תמים שנפצעו מעשיו של הנאשם. בית המשפט הוסיף כי במסגרת אותם נימוקים מיוחדים **"יכולים לבוא גם שיקולים פרטניים הנוגעים לנאשם עצמו ולהליך שננקט בעניינו (זאת בנוסף לשיגים לחילוט רכוש הקבועים לסעיפים 36(ג)(ב)**

- (ג) **לפקודת הסמים המסתוכנים**" (פסקה 46 לפסק דיןו של כב' השופט פוגלם).

מן הכלל אל הפרט:

כספי השודד שגרף לכיסו הנאשם מגיעים לסכום כולל של **לפחות 2,539,215 ₪** (46,893 ₪ באישום הרביעי, 2,348,322 ₪ באישום חמישי, 144,374 ₪ באישום השישי). המדבר ברכוש שמקורו במישרין מהעבירה, כאמור בסעיף 3(1) לחוק. לסכום זה יש להוסיף את החלק הבלתי ידוע מתוך 1,500,000 ₪ שקיבל מזויה כהן, וכן את שווי הטהבה הגלומה בהעסקת חתנו על ידי "שומרץ", כאמור באישום השני.

הנאשם ערבות בין כספי השודד לבין כספים חוקיים וביצע פעולות ברכוש אסור, כאמור בסעיפים 3 ו-4 לחוק איסור הלבנת הון. בהתאם להוראת סעיף 21 לחוק הלבנת סך הסכומים אותן בית המשפט מצויה לחייב, זולת ימצא להימנע מלעשות כן מנימוקים מיוחדים שיירושמו עומד על למעלה **מ-6,700,000 ₪**. (וראה סעיפים 11 ו-13 לaiושם הרביעי, סעיף 28 לaiושם החמישי).

המדינה מבקשת להורות על חילוט רכוש מתוך רכשו של הנאשם 2 בשווי של **1,500,000 ₪**, שהכוונה היא לחילוט ממחצית מהנכס.

ויצא אפוא שהמדינה עותרת לחייב **פחות מרבע מסכום החילוט אותו יש לחייב על פי חוק**. לא זו בלבד, מדובר בבקשת חילוט נמוכה משמעותית מכספי השודד אותו קיבל הנאשם. נזכיר כי רק במסגרת פרויקט רבע ט"ז, קיבל נאשם 2 כספי שודד בסך של 2,348,322 ₪. אין בכך כדי לחתם מענה לתכילת הקניינית והנאשם אינו נדרש להחזיר את מלאו בולעו ואף לא קרוב לכך. האמור לעיל מלמד כי גם אם היה ממש בכל טענות ב"כ הנאשם 2, אין לומר כי בקשה החילוט מופרחת או שיש לדחותה.

מעבר לכך ולגופן של הטענות, העובדה כי הנכס אותו מבקשת המדינה לחייב הוא רלוונטיות זו זאת נוכח לשון החוק אשר אינה מוצמצמת את הוראות החילוט רק לרכוש שהתקבל במישרין בעבירה (שאז ניתן לפעול בהתאם להוראות סעיפים 297 לחוק העונשין וסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי). החילוט לפי חוק איסור הלבנת הון בא להרחב את סעיפי החילוט הקיימים ונוקט בלשון של חילוט רכוש "מתוך רכשו של הנידון" מבלי לשיג זאת לרכוש שהושג במישרין במסגרת ביצוע העבירה.

עובר למבחן החלטה זמנה אשתו של נאשם 2, נשמעו דבריה ובכלל אלה היעדר טענות הנוגעות לרכוש האסור שהועבר על ידי הנאשם למי מילדייהם. אשר להוראות סעיף 3ג לפקודת הסמים המסתוכנים, סיגים לחילוט רכוש, הרי שגם לאחר חילוט ממחצית מהנכס ישאר בידי הנאשם 2 וחוגתו סכום של לפחות 1,375,000 ₪. בנוסף, לנאשם 2 ולזוגתו פנסיה וקצתבת זקנה **בסכום חדשן** של לפחות 21,000 ₪. יש בכך למלא אחר דרישות הוראת סעיף 36(ג)(ב) לפקודת.

אשר לטענה לפיה יש לנכונות מהסוכנים אותם ניתן לחייב את הוצאותיו של הנאשם 2 ובכלל אלה את המס ששולם עליהם, הרי שיש לדוחתה. נזכיר כי מלבת החלטה המדינה מבקשת לחייב רק רבע מגובה הסכם הנitin לחילוט. מעבר לכך, בעניין בלואו בית המשפט העליון קבע במפורש כי בקביעת הרכוש הנitin לחילוט אין לנכונות הוצאות שנשאו בהן הנאים ובכלל זאת גם לא תשלום מס:

"אין מקום לקבל את גישת בית המשפט המחויז שפיה בשלב החילוט יש להפחית מהרכוש שבו בעברה עבירה לפי חוק איסור הלבנת הון הוצאות שנשאו בהם נאים, גם אם אלה - כשלעצמם ובמנוגתק מהמסכת העברינית - היו שרירות. מסקנה זו נובעת מleshon של סעיף (א) לחוק, והוא עולה בקנה אחד עם מטרותיו של החילוט בהליך הפלילי". ובהמשך: "אקדים ואמר כי לגשתי אין מקום להבחן בין תשומתי מושנאים פלוני שלם כתוצאה מקבלת כספים שהם הוציאו עבירות הלבנת הון לבין הוצאות אחרות שבן נשא הנאשם מתוך אותם כספים שלגביהם מצאנו כי אין מקום להוציאם מהגדת הרכוש בר החילוט לפי סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון". בדומה: "אני סבור כי מטעמים של מדיניות שיפוטית ואף משיקולים מעשיים, לא יהיה זה נכון לכרוך בגדודי החלטה על חילוט לפי חוק איסור הלבנת הון, את הבירור לגבי נטל המס שבו נשא הנאשם בעקבות קבלת תקבולות שבהם בוצעה עבירה לפי חוק זה" (פסקאות 43-38).

יצוין כי בעניינו הדברים מקבלים משנה תוקף שהרי בשונה מעניין בלואו שבו אין חולק שחלק מהתמורה שניתנה לנאים הייתה עבורה לגיטימית, בעניינו מעשו של הנאשם 2 "צבועים" מתחילהם ועד סופם בחוסר חוקיות. זאת נאמר בנפרד מכך שלא הונחה בפני בית המשפט בלבד ראייה בנוגע לגובה תשלום המס ששולמו כפי טענת הנאשם 2.

גם הטענות הנוגעות לעוזד מור כהן שתואר על ידי הסגנור וכי "שלא הוועמד לדין על אף שהודה כי משך ממנה מאות אלפי שקלים ושזו הייתה פעילותה היחידה של החברה" אין בהן כדי לשנות ביחס לגובה החילוט. בעניין זה אצין כי ישנו קושי להסתמך על טענה בגדירה ה"חיצים" מופנים לכיוון של עוזד מור כהן כשותף לעבירות הלבנת הון בשעה שבו ההגנה המרכזי של הנאשם 2 היה כי פעל כדין בהסתמך על עצתו של עוזד מור כהן. יתר על כן, גם אם היה ממש בטענה, הרי שה הנאשם 2 הורשע באופן אישי, בנוסף לחברה, בקבלת מלא סכומי השוד. מעורבות אפשרית של אדם אחר אין בה כדי לחזור תחת סמכות החילוט הקיימת לגבי כל הסכומים שפורטו מעלה (ור' בעניין זה דברי בית המשפט העליון בעניין פישר, כב' השופט צילברט, שצד שלילת האפשרות לכفل חילוט במקרה שהוא בפנים, לא שלל הדבר כאשר העבירות מבוצעות על ידי שני אנשים שונים).

מן המקובל לעיל, לאחר שנדרשתי למכלול נסיבות העניין, טיעוני הצדדים, נסיבות ביצוע העבירה והפסיקה הנוגאת מצאתי כי יש מקום להורות חילוט על מחצית משווי הנכס ובסכום שלא יעלה על 1,375,000 ₪.

בנוסף, הנני לקבוע כי מכירת הנכס וחילוט מחצית משוויו יבוצעו רק בעוד 12 חודשים מהיום (להלן: "תקופת האורך"). ניתנת לנאים 2 אפשרות לשלם לקופת המדינה במהלך תקופת האורך את הסך של 1,375,000 ₪ במקומם חילוטו של הנכס.

חילוט בעניינו של הנאשם 1:

החילוט הכספי בעניינו של הנאשם 1, נעשה בהתאם להוראת סעיף 297 לחוק העונשין עם הוראת סעיף 39 + 32 לפיקודת סדר הדין הפלילי. המאשימה מבקשת לחייב את יתרת הנכסים הכוללת על סך 197,000 ₪ שהיו בחשבון הבנק המשותף לנאים 1 ואשתו במועד הגשת כתב האישום בשנת 2017 ונתפסו באותו זמן.

היקף השוד שקיבל הנאשם 1 בהתאם להכרעת הדין הינו בהיקף של כ- 240,000 ₪ (80,000 ₪ בפרויקט "מגדל

נוף", ו-160,000 ₪ ביחס למגרש 136). כאמור, היה מקום להורות על חילוט מלא הסכום המבוקש על ידי המאשימה, לרבות הפיירות של הכספי שנטפסו בבדיקה חוץ "שניתן שכור בעד ביצוע העבירה" או "מה שניית כחויד למה שניתן במקומו".

אף שכך, מצאתי להורות על חילוט חלקי בלבד. בעניין זה, אצין כי ל"אמריنعم" היו גם הכנסות בגין חלקו של הנאשם 1 בקבלת אישור המנהל לפROYיקט "מבוא אשדוד" ובגין העזרה שניתן לנאים 2 בפרויקט "פרחי בית שמש". התמורה בגין כספים אלו הועברה לחברת בתקילת שנת 2006. עיון בתדייס ע"ש של חברת "אמריنعم" מלמד כי אף שמרביתם המוחלט של הכספי הועבר מ"אמריنعم" לחשבון הבנק של במהלך שנת 2005, חלק מסוים הועבר בחודשים 3-1. לגבי החלק الآخرן, אין לומר בהכרח שמדובר בכיסי שוחד. מעבר לכך, ואלו עיקר הדברים, הנאשם 1 נעדיר מקורות הכנסה והוא אינו עובד מזה מספר שנים; מצבה הרפואית של אשתו וכי רע והוא אינה עובדת. גם בעת שעבדה, השתכרה משכורת נמוכה ביותר. לחשבון הבנק שנטפס משותף לנאים 1 ולאשתו. בשים לב לאמור לעיל, בהצראף לרכיב הקנס שבעונתי להשית על הנאשם והכל בזיקה להוראת סעיף 36(גב) לפקודת הסמים המסוכנים, מצאתי כי יש מקום להורות על סך של 75,000 ₪. סכום זה יחולט בהתאם להסכמה הדיונית אליה הגיעו הצדדים, מתוך קרן ההשתלמות.

אחריות דבר:

אלמלא חלוף הזמן, איחודות הענישה גלו של הנאשם 2 (על המשקל שניתן לכל אחד מהם בנפרד), נסיבותיו האישיות של הנאשם 1, היה מקום להשית על הנאים עונשים חמורים בהרבה מאשרו עליהם בסופם של דברים.

סוף דבר, מכל המקובל לעיל, הנהו על הנאים את העונשים הבאים:

על הנאשם 1:

- א. 5 שנים מאסר בפועל בגין ימי מעצרו.
- ב. 12 חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחררו, שלא עבר עבירה לפי פרק ט' סימן ה' לחוק העונשין.
- ג. 6 חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחררו, שלא עבר עבירה לפי סעיף 284 לחוק העונשין.
- ד. 100,000 ₪ קנס או 5 חודשים מאסר בפועל תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלום חודשים, שווים ורצופים החל מיום 01.08.22.

על הנאשם 2:

- א. 6 שנים מאסר בפועל בגין ימי מעצרו.
- ב. 12 חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחררו, שלא עבר עבירה לפי פרק ט' סימן ה' לחוק העונשין או עבירה לפי חוק איסור הלבנתה הון.
- ג. 6 חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחררו, שלא עבר עבירה לפי סעיף 284 לחוק העונשין או עבירה לפי פקודת מס הכנסה.
- ד. 200,000 ₪ קנס או 8 חודשים מאסר בפועל תמורתו. הקנס ישולם ב- 40 תשלום חודשים, שווים ורצופים החל מיום 1.8.22.

ulings in criminal cases 2:

כאמור בפרק החלטות, הנני מורה בהתאם לסעיף 21 לחוק איסור הלבנתה הווען, על חילוט מחלוקת מהדירה בכתב בכרובת מרוחב 8, אשדוד, הידועה כנכס המקראקען בגוש 2068, חלקה 140, גוש 2029, חלקה 30, תת חלקה 77 ובמסום של 1,375,000 ₪.

מכירת הנכס וחילוט מחלוקת משוויה בסך של 1,375,000 ₪, יבוצעו רק בעוד 12 חודשים מהיום (להלן: "תקופת האורכה"). ניתנת לנואם 2 אפשרות לשלם לקופת המדינה במהלך תקופת האורכה את הסך של 1,375,000 ₪ במקום חילותו של הנכס. כל שלא בידי הנואם לשלם את הסך הנ"ל צו החלטות ימומש מיד בתום תקופת האורכה.

למען הסר ספק, למעט החלטות הנ"ל כל יתר הוצאות שהוטלו על נכסים וכיספים של הנואמים שהוטלו במסגרת סעדים זמינים, מבוטלים. רכוש שנתפס בפועל יושב לבועליו.

ulings in criminal cases 1:

כאמור בפרק החלטות, הנני להורות על חילוט סך של 75,000 ₪ מתוך קרן ההשתלמות של הנואם 1.

כלון:

הנני לקבוע כי יש במעשה הנואמים קלון וכי בנוסף, הם פסולים מלכהן כחברי וועדה לתכנון ובניה, כאמור בהוראת סעיף 44ב(ב) לחוק התכנון והבנייה.

על הנואמת 3:

הנני גוזר על הנואמת 3, קנס (סמלי) בסך 100 ₪.

זכות ערעור בתוך 45 ימים בבית המשפט העליון.

ניתן היום, כ"ב סיון תשפ"ב, 21 יוני 2022, במעמד הצדדים.

דניאל בן טולילה, שופט